

**“PRIOR KREDİT
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
uyğun hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorların Rəyi**
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə

**“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR
CƏMIYYƏTİ**

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	1
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	2-3
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	4
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	7
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	8-49

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ ÜZRƏ
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ**

Bu bəyannamə “Prior Kredit Bank olmayan Kredit Təşkilatı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (“Cəmiyyət”) maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun şəkildə hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədə uyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-yə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı; və
- Yaxın gelecəkdə Cəmiyyət işini normal şərtlər altında davam etdiriyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fasılısızlıq prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Cəmiyyət daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işləniləb hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları Cəmiyyətin İdarə Heyəti tərəfindən 15 mart 2024-cü il tarixində dərc edilməsi üçün təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

S. Məmmədov
Şamil Abdurrahmanov
Baş mühasib

15 mart 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

City Point Baku, 9th floor
J. Mammadguluzadeh str., 102A
Baku, AZ1022, Azerbaijan

T: +994 (12) 404 7 666
F: +994 (12) 404 7 667

office@bakertilly.az
www.bakertilly.az

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

“Prior Kredit Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarı, Müşahidə Şurası və Rəhbərliyinə:

Rəy

Biz “Prior Kredit Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (“Cəmiyyət”) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatdan və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasetinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2023-cü il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditü üzrə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmak üçün yetərlidir və münasibdir.

Maliyyə Hesabatlarına görə Rəhbərliyin və İdarəetmə Səlahiyyəti Verilmiş Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, firildaqşılıq və ya xətalar nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyəti verilmiş şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditü üzrə Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, firildaqcılıq və ya xətalar nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-ə uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər firildaqcılıq və ya xətalar nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Audit zamanı biz BAS-in tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi peşəkar mühakimə tətbiq edir və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətalar nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edərək qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirərək həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib olan audit sübutları əldə edirik. Firildaqcılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riski xətalar nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifləri aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki firildaqcılıq, sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun olan audit prosedurlarının işləniləb hazırlanması üçün daxili nəzarət sistemi barədə anlaysış əldə edirik;
- İstifadə edilmiş uçot siyasetinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məqsədə uyğunluğunu qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və ya şərtlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıraq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Bununla belə, gələcək hadisə və ya şərtlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli şəkildə təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında idarəetmə səlahiyyəti verilmiş şəxslərə məlumat veririk.

15 mart 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

"PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	332,858	20,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	2,846,975	3,165,572
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	9	60,332	104,827
Digər cari aktivlər	10	41,156	6,000
CƏMI AKTİVLƏR		<u>3,281,321</u>	<u>3,296,668</u>
ÖHDƏLİKLƏR			
Borc alınmış vəsaitlər	11	986,188	1,111,585
İcarə öhdəliyi	12	4,024	27,291
Digər cari öhdəliklər	13	62,554	33,047
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		<u>1,052,766</u>	<u>1,171,923</u>
KAPİTAL			
Ödənilmiş kapital	14	2,100,000	3,000,000
Bölgüsürəlməmiş mənfəət/(yığılmış zərərlər)		<u>128,555</u>	<u>(875,255)</u>
CƏMI KAPİTAL		<u>2,228,555</u>	<u>2,124,745</u>
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		<u>3,281,321</u>	<u>3,296,668</u>

Şamil Abdurahmanov
Baş mühasib

March 15, 2024
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-49-cu səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

**“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR
CƏMIYYƏTİ**

**MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəlir	15	540,696	570,838
Faiz xərci	15	(19,352)	(17,645)
Xalis faiz gəliri		521,344	553,193
Ehtimal olunan kredit zərərinin bərpası/ (tutulması)		1,806	(254,060)
Dəyərsizləşmə xərci üzrə ehtiyat		-	(1,500)
Haqq və komissiya xərci	16	(11,289)	(14,967)
İcarənin ləğv edilməsi üzrə gəlir		710	-
Digər gəlir		3,035	1,064
Ümumi və inzibati xərclər	17	(385,844)	(626,215)
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət/zərər)		129,762	(342,485)
Mənfəət vergisi xərci		(25,952)	-
İl üzrə xalis mənfəət/zərər)		103,810	(342,485)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir/zərər)		103,810	(342,485)

İdarə Heyatı adından:

Kifayət Ağalarova
Baş direktör

15 mart 2024-cü il Stock Company
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Şamil Abdurahmanov
Baş mühasib

March 15, 2024
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-49-cu səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

**“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR
CƏMİYYƏTİ**

**KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksisi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)**

	Ödənilmiş kapital	Bölgündürülməmiş mənfəət/ (yiğilmiş zərər)	Cəmi kapital
1 yanvar 2022-ci il	3,000,000	(532,770)	2,467,230
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	(342,485)	(342,485)
31 dekabr 2022-ci il	3,000,000	(875,255)	2,124,745
Yiğilmiş zərər vasitəsilə ödənilmiş kapitalda azalma İl üzrə cəmi məcmu gəlir	(900,000)	900,000	-
	-	103,810	103,810
31 dekabr 2023-cü il	2,100,000	128,555	2,228,555

İdarə Heyəti adından:

Kifayət Ağalarova
Baş direktor

15 mart 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-49-cu səhifələrdəki qeydlər həzırkı maliyyə hesablarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir..

Şamil Abdurahmanov
Baş mühasib

March 15, 2024
Bakı, Azərbaycan Respublikası

"PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARIXİNDƏ BAŞA ÇATMİŞ İL ÜZRƏ
(Öksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət/(zərər)		129,762	(342,485)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəətin/(zərərin) xalis pul vəsaitləri ilə uyğunlaşdırılması üzrə düzəlişlər			
Köhnalmə və amortizasiya	9	36,549	35,877
Yığılmış faiz üzrə xalis dəyişiklik		(4,894)	382
İcaranın ləğv edilməsi üzrə gəlir		(709)	-
Ehtimal olunan kredit zərərlərinin (bərpası) / tutulması		(1,806)	254,060
Dəyərsizləşmə xərci üzrə ehtiyat		-	1,500
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin hərəkəti		158,902	(50,666)
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklər:			
Müştərilərə verilmiş kreditlərdə dəyişiklik		326,487	(1,075,088)
Digər cari aktivlərdə dəyişiklik		(35,156)	7,350
Digər cari öhdəliklərdə dəyişiklik		3,555	8,708
Əməliyyat fəaliyyətlərindən daxil olan /(yönələn) xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		453,788	(1,109,696)
MALİYYƏLƏŞDİRƏMƏ FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Borc alınmış vəsaitlər üzrə daxil olmalar	11	1,456,000	1,915,524
Borc alınmış vəsaitlərin qaytarılması	11	(1,582,587)	(862,234)
İcarə öhdəliklərinin qaytarılması	12	(14,612)	(12,826)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan/(yönələn) xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		(141,199)	1,040,464
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİNĐƏ XALIS ARTIM/(AZALMA)		312,589	(69,232)
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, ilin əvvəlinə	7	20,269	89,501
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, ilin sonuna	7	332,858	20,269

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə Cəmiyyət tərəfindən ödənilmiş və alınmış faizlər müvafiq olaraq 16,058 AZN (2022-ci il: 13,873 AZN) və 534,612 AZN (2022-ci il: 568,682 AZN) təşkil etmişdir.

İdarə Heyəti adından:

Ş. Abdurahmanov
Şamil Abdurahmanov
Baş mühasib

March 15, 2024
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-49-cu səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

1 GİRİŞ

Cəmiyyət və onun fəaliyyəti

“Prior Kredit Bank Olmayan Kredit Təşkilati” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Cəmiyyət”) Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir və Azərbaycan Respublikasında daimi olaraq fəaliyyət göstərir.

Cəmiyyət bank olmayan kredit təşkilati kimi 4 may 2020-ci il tarixində 2006165031 (VÖEN) dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə “Prior Kredit Bank Olmayan Kredit Təşkilati” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti kimi yaradılmışdır.

Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında mikro, kiçik və orta biznes nümayəndələrinə və fiziki şəxslərə kreditlər də daxil olmaqla maliyyə xidmətləri göstərməkdən ibarətdir. Cəmiyyətin fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən tənzimlənir və biznes funksiyaları bank olmayan kredit təşkilatının ARMB tərəfindən verilmiş məhdud bank əməliyyatları üçün lisenziyası əsasında həyata keçirilir. Cəmiyyətin hüquqi ünvanı: Ziya Bünyadov pr. 1965, Bakı AZ1029, Azərbaycan Respublikası.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin 10 nümayəndəliyi (2022-ci il: 5 filial və 7 nümayəndəlik) olmuşdur. 2023-cü il ərzində Cəmiyyətin orta hesabla 42 işçisi olmuşdur (2022-ci il: 66 işçi).

Cəmiyyətin fəaliyyət mühiti

Cəmiyyətin fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilir. Cəmiyyət inkişaf etməkdə olan bazarın xüsusiyyətlərini əks etdirən Azərbaycanın iqtisadi və maliyyə bazarları ilə qarşılıqlı fəaliyyət göstərir. Hüquq, vergi və tənzimləyici strukturlar daimi inkişafdadır, bununla belə mütəmadi olaraq yeni şəhərlərə, dəyişikliklərə məruz qalırlar, bu isə öz növbəsində digər hüquqi və maliyyə çətinlikləri ilə birlikdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən müəssisələrin üzləşdiyi problemləri daha da gücləndirir.

Qlobal təchizat zəncirinin pozulması, Rusiya Federasiyası və Ukrayna arasındaki münaqişə, eləcə də əmtəə malları üzrə artan istehlak tələbi əmtəə mallarının artan qiymətləri də daxil olmaqla 2022-ci ildə qlobal iqtisadiyyata önəmlı inflasiya təzyiqlərinin yaranması ilə nəticələnmişdir. “Brent” markalı neftin spot qiyməti 2022-ci ildə 1 barrel üçün 101 ABŞ dollarından aşağı düşərək, 2023-cü ildə 1 barrel üçün orta hesabla 83 ABŞ dolları təşkil etmişdir.

2015-2016-ci illərdə Azərbaycan manatının dəyərdən düşməsi biznes mühitində ciddi qeyri-müəyyənliliklərə səbəb olmuşdur. Bu səbəbdən hökumət son 7 ildə sabit məzənnəni qorumaq üçün bütün lazımı tədbirləri həyata keçirmişdir. Nəticədə, neftin dünya bazarındaki qeyri-sabit qiyməti yerli valyutaya təsir göstərməmiş, eləcə də biznes mühitində qeyri-müəyyənlilik artmamışdır.

Azərbaycan iqtisadiyyatı ötən ilin yanvar-dekabr ayları ərzində mövcud olmuş 4.6% artım ilə müqayisədə, 2023-cü ilin eyni dövrü üzrə 1.1% inkişaf etmişdir. Qeyri-neft və qaz sektorunu 3.7% artlığı halda, neft və qaz sektorunda 1.7% azalma müşahidə olunmuşdur. İstehsal sahəsi üzrə ən böyük irəliləyiş sənaye (40.5%) və pərakəndə ticarət (10%) sahələri üzrə qeydə alınmışdır. Nəqliyyat və saxlanma (6.2%) və inşaat (6.2%) sahələri üzrə əlavə artım qeydə alınmışdır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əks qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Qarabağ regionunda atəşkəs razılaşmasının davam etməsi biznes mühitini də müsbət təsir göstərir, çünki investisiyaların cəlb edilməsi və işgaldan azad edilmiş ərazilərin inkişafı üçün hökumət tərəfindən həyata keçirilən bir sıra layihələr mövcuddur.

ÜDM 2022-ci illə müqayisədə 2023-cü ildə 1.1% artaraq 123 milyard AZN məbləğinə (72.4 milyard ABŞ dolları) çatmışdır. Dövlət Gömrük Komitəsinin statistikasına əsasən 2023-cü ilin on bir ayı ərzində Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət dövriyyəsi təqribən 51.2 milyard ABŞ dollarına çatmışdır. Bu məbləğin 33.9 milyard ABŞ dolları ixrac olunan məhsulların, 17.3 milyard ABŞ dolları isə idxlə olunan məhsulların payına düşmüştür.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər. “Fitch” və “S&P” Azərbaycan Respublikasının reytingini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. “Moody’s Investors Service” ölkə üçün “Ba1” kredit reytingini təyin etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi artımı daha çox vergi, hüquqi, tənzimləyici və siyasi hadisələrlə yanaşı, hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən asılıdır. Rəhbərlik, Cəmiyyətin fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün hadisələri və nəticədə, əgər varsa, Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə hansı təsirləri göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil.

2 HAZIRLIĞIN ƏSASLARI

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən tərtib edilmişdir. Qeyd olunan maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasetləri aşağıda göstərilir.

Maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Bundan əlavə, Cəmiyyət uçot siyasetini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr 4 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Cəmiyyətin əməliyyat və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan və Cəmiyyətlə bağlı baş verən əksər hadisələrin və vəziyyətlərin iqtisadi mahiyyətini əks etdirən Azərbaycan Manatıdır (AZN).

Manat (AZN) həmçinin bu maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün təqdimat valyutasıdır. Əks müddəə təsbit olunmadığı halda, AZN-lə ifadə edilən maliyyə məlumatları ən yaxın minliyə kimi yuvarlaqlaşdırılmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

“PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əks qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyət yaxın gələcəkdə öz fəaliyyətini davam etdirəcək və Cəmiyyətin ləğvinə nə istək, nə də ehtiyac olacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcuddur. Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adı fəaliyyət gedisində Cəmiyyətin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda eks etdirilmişdir. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Rəhbərliyin fasiləsizlik prinsipi üzrə ehtimalı qiymətləndirməsi, müəyyən bir müddətdə, mahiyyət etibarilə qeyri-müəyyən olan hadisələrin və ya şərtlərin gələcək inkişafı ilə əlaqədar subyektiv qərarların qəbul edilməsini nəzərdə tutur.

3 ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİ

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Maliyyə aləti Cəmiyyətin maliyyə aktivinin və digər təşkilatın maliyyə öhdəliyinin və ya kapital alətinin yaranmasına səbəb olan hər hansı müqavilədir.

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərlə qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda eks etdirilir.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivlə satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürürkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər, ən yaxşı olaraq, fəal bazarda alınıb-satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında, davamlı olaraq, məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmədə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasılı nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövrüyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılılanması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkəti modelləri və ya yaxın vaxtlarda həyata keçirilən əməliyyatlara əsaslanan modellər və ya investisiya qoyulan şəxslərin maliyyə məlumatlarının nəzərə alınması kimi qiymətləndirmə üsulları xarici bazar qiymətləri haqqında məlumatın mövcud olmadığı bəzi maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini ölçmək üçün istifadə olunur.

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstərildiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə tahlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəlliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni qiymətlər əsasında hesablanmışlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir, (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanır (yəni qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmədə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesab dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

“PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azerbaycan manatı ilə)

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilmesi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər hansı silinməni çıxmamaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz dərəcəsi üsulu maliyyə alətinin qalıq dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırın dəqiqlik dərəcədir.

Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərində asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. İlkin dəyərin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

Maliyyə aktivləri ilkin olaraq tanıdığı zaman, onlar müvafiq olaraq, aşağıdakı kateqoriyalardan birində təsnifləşdirilir: (1) mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyər (“MZVƏD”), (2) digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyər (“DMGVƏD”), yaxud (3) amortizasiya edilmiş dəyərdə (“AD”) qeyd edilmiş maliyyə aktivləri.

MZVƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir. İlkin tanımdan sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksəri qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları (“standart şərtlər” əsasında alış və satışlar), Cəmiyyətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Cəmiyyətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

Maliyyə aktivləri – təsnifat və sonrakı qiymətləndirmə - qiymətləndirmə kateqoriyaları

Cəmiyyət maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalarda təsnifləşdirir: MZVƏD, DMGVƏD və AD. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülülməsi (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Cəmiyyətin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin xüsusiyyətindən asılıdır.

Maliyyə aktivi aşağıdakı şərtlərin hər ikisində cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərində ölçülür:

- aktiv müqavilə üzrə pul axınlarını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Borc aləti aşağıdakı şərtlərin hər ikisini ödədikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, DMGVƏD-də ölçülür:

- aktiv həm müqavilə üzrə pul axınlarının toplanması və həm də maliyyə aktivlərinin satılması məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Cəmiyyət ədalətli dəyərdəki sonrakı dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə (DMG) təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçim hər bir kapital qoyuluşu üçün ayrıca edilir.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZVƏD-də ölçülümiş kimi təsnif edilir.

Bununla yanaşı, ilkin tanıma zamanı Cəmiyyət amortizasiya olunmuş dəyərində və ya DMGVƏD-də ölçülülmə tələblərinə uyğun gələn maliyyə aktivini MZVƏD kimi təsnif edə bilər, o halda ki, bu, meydana çıxacaq uçot uyğunsuzluğunu aradan qaldırsın və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltsın.

Maliyyə aktivləri – təsnifat və sonrakı qiymətləndirmə - biznes model

Biznes model Cəmiyyətin pul vəsaitlərinin hərəkəti əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Cəmiyyətin məqsədinin (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin əldə edilməsi (“müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması”) və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinin əldə edilməsi (“müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması”) olub-olmadığını müəyyən edir. (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri “digər” biznes modellərə aid edilir və MZVƏD kateqoriyasında ölçülür.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksər qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Biznes model qiymətləndirmə tarixində mövcud olan portfel üzrə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün Cəmiyyətin həyata keçirməyi planlaşdırıldığı fəaliyyətə dair bütün müvafiq sübutlar əsasında aktivlər qrupu (portfel səviyyəsində) üçün müəyyən edilir. Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Cəmiyyətin nəzərə aldığı amillərə portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üzrə yanaşmalar və aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları daxildir. Cəmiyyətin öz maliyyə aktivləri üçün biznes modellərin müəyyən edilməsi zamanı istifadə etdiyi əsas mülahizələr 4 sayılı Qeyddə göstərilir.

Maliyyə aktivləri – təsnifat və sonrakı qiymətləndirmə - pul vəsaitlərinin hərəkətinin xüsusiyətləri

Biznes model müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanılması nəzərdə tutduqda, Fond pul vəsaitlərinin hərəkətinin yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (YƏMFÖ təhlili). Belə bir qiymətləndirmə apararkən Fond müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin əsas kredit razılaşmasının şərtlərinə uyğun olub-olmadığını, yəni faizlərə yalnız kredit riski üzrə ödənişlərin daxil olmasını, pulun zaman dəyərini, əsas kredit razılaşmasının digər risklərini və mənfiət marjasını nəzərə alır.

Müqavilə şərtləri əsas kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olmayan riskə və ya dəyişkənlilikə məruz qalmanın nəzərdə tutduqda, müvafiq maliyyə aktivi MZVƏD kateqoriyasında təsnifləşdirilir və qiymətləndirilir. YƏMFÖ təhlili aktivin ilk tanınması zamanı həyata keçirilir və sonradan yenidən qiymətləndirilmir. Fondun öz maliyyə aktivləri üçün YƏMFÖ təhlili həyata keçirdiyi zaman istifadə etdiyi əsas mülahizələr 4 sayılı Qeyddə göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə, bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada - biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir. Cəmiyyət cari və müqayisəli dövr ərzində öz biznes modelini dəyişdirməmiş və maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirməmişdir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi – ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə kredit zərəri ehtiyatı

Cəmiyyət amortizasiya olunmuş dəyərdə qiymətləndirilən kredit portfeli və maliyyə alətləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini (EOKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini qiymətləndirir və kredit zərəri ehtiyatını tanır. Ehtimal olunan kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakılardır özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilmesi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülü məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən borc alətləri ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir. Kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanətləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üçün maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda öhdəliyin tərkibində ayrıca ehtiyat tanınır. DMGVƏD kateqoriyasında qiymətləndirilən borc alətlərinin amortizasiya olunmuş dəyərində dəyişikliklər ehtimal olunan kredit zərərləri üçün ehtiyat çıxılmaqla mənfiət və ya zərərdə tanınır. Qalıq dəyərindəki digər dəyişikliklər digər məcmu gəlirlərdə DMGVƏD kateqoriyasında qiymətləndirilən borc alətləri üzrə “zərər çıxılmaqla gəlir” kimi tanınır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Cəmiyyət maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyərsizləşmə modeli tətbiq edir. İlkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşməmiş maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnifləşdirilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri növbəti 12 ay ərzində baş verə bilən defolt hadisələri nəticəsində və ya müqavilədə nəzərdə tutulan ödəniş tarixinə qədər, əgər daha qıсадırsa ömürlük ehtimal olunan kredit zərərləri (“12 aylıq EOKZ”) məbləğində qiymətləndirilir. Cəmiyyət ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın (“KRDA”) baş verdiyini müəyyən edərsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülrən və həmin aktiv üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri ömürlük ehtimal olunan kredit zərərləri əsasında, yəni müqavilədə göstərilən ödəmə tarixinə qədər, lakin gözlənilən hər hansı qabaqcadan ödənişləri nəzərə almaqla (“ömürlük EOKZ”) qiymətləndirilir. Kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş vermesinin Fond tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası 4 sayılı Qeyddə təqdim edilir. Cəmiyyət maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşməsini müəyyən edərsə aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülrən və həmin aktiv üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri ömürlük ehtimal olunan kredit zərərləri kimi qiymətləndirilir. 22 sayılı Qeyddə ehtimal olunan kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablama üsulları haqqında məlumat, eləcə də Cəmiyyət tərəfindən proqnoz məlumatların ehtimal olunan kredit zərərləri modellərinə daxil edilməsi qaydası göstərilir.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda EOKZ üzrə ehtiyatın təqdim edilməsi

EOKZ üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı kimi təqdim olunur:

- Amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri: aktivlərin ümumi balans dəyərindən çıxılmaqla;
- DMGVƏD-də ölçülən borc alətləri: aktivlərin balans məbləği onların ədalətli dəyəri olduğu üçün, heç bir zərər ehtiyati maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınır. Bununla yanaşı, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatının bir hissəsi kimi tanınır.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi

Maliyyə aktivlərini bərpa etmək üçün Cəmiyyətin bütün praktiki imkanları tükəndikdə və Cəmiyyət belə aktivlərin bərpasına dair gözləntilərin əsaslandırılmışlığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tam və ya qismən silinir. Aktivlərin silinməsi tanınmanın dayandırılmasını eks etdirir. Cəmiyyət müqaviləyə əsasən ödənilməli məbləğləri bərpa etməyə cəhd etdikdə, lakin həmin məbləğlərin bərpası ilə bağlı əsaslandırılmış gözləntiləri olmadıqda, barəsində hələ də məcburi bərpa tədbirləri görülən maliyyə aktivlərini silə bilər.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axımı üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Qarşı tərəf satışa məhdudiyyətlər qoymadan aktivi tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əks qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə öhdəliklərinin qiymətləndirilmə kateqoriyaları

Maliyyə öhdəlikləri aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir: – Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə öhdəlikləri; və ya – Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə əks etdirilən maliyyə öhdəlikləri (MZVƏD).

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması müqavilə üzrə öhdəlik icra edildikdə və yaxud ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi eyni kreditor tərəfindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olan şərtlərlə mübadilə edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirildikdə, belə mübadilə və ya dəyişiklik ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi uçota alınır və müvafiq qalıq dəyərləri üzrə fərqlər cari ilin mənfəəti kimi tanınır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, məlum olan pul məbləğlərinə asanlıqla çevrilə bilən və dəyər dəyişikliyində əhəmiyyətsiz riskə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri nağd pul vəsaitlərini və əldə edildikləri tarixdən etibarən üç ay və ya daha az ilkin ödəmə müddəti olan müxbir hesabları özündə ehtiva edir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyərdə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

İlin sonuna olan maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “Müştərilərə verilmiş kreditlər” bəndinə müştərilərə verilmiş amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlər daxildir; onlar ilk olaraq məxsusi birbaşa əməliyyat xərcləri əlavə edilməklə ədalətli dəyərdə, daha sonra effektiv faiz üsulu ilə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar hər hansı yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əmlak və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcudluğunu qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Əmlak və avadanlıqların balans dəyəri onların bərpa edilə bilən dəyərindən çox olduqda, bərpa edilə bilən məbləğdək silinir və fərq mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda dəyərsizləşmə zərəri kimi uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqların silinməsi üzrə yaranmış gəlir və zərər onların qalıq məbləğinə münasibətdə müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda gəlir/(zərər) kimi uçota alınır.

Təmir və istismar xərcləri baş verdiyi zaman mənfəət və zərər haqqında hesabatda uçota alınır.

"PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Amortizasiya fərdi aktivlərin ehtimal olunan faydalı iqtisadi ömrü ərzində düz xətt əsasında hesablanır. Ehtimal olunan faydalı iqtisadi ömür, qalıq dəyər və amortizasiya metodu hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və təxminlərdə hər hansı dəyişikliyin təsiri aşağıdakı illik dərəcələrlə perspektiv əsasda nəzərə alınır:

Mebel və ofis avadanlıqları	20%
Kompüter avadanlığı	25%
İstifadə hüququ olan aktivlər	Müvafiq lizinq müqaviləsinin müddəti ərzində

Əmlak və avadanlıqlar hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi mənfaət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq vasitələrinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasıdan irəli gələn hər hansı gelir və ya zərər aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfaət və ya zərər hesabında tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərə program təminatı üzrə lisenziyalara və bu program təminatlarının istifadəyə uyğunlaşdırılmasına investisiya qoyuluşları aid edilir.

Ayrıca satın alınmış və müəyyən faydalı ömrü olan qeyri-maddi aktivlər yiğilmiş amortizasiya və ehtimal edilən dəyər azalmaları üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla maliyyə vəziyyəti hesabatında tarixi dəyəri ilə tanınır. Amortizasiya qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən faydalı ömrü ərzində düz xətt metodu ilə hesablanır. Faydalı ömür təxminləri və amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq tətbiq edilir. Ayrıca satın alınmış və qeyri-müəyyən faydalı ömrü olan qeyri-maddi aktivlər isə maya dəyərindən dəyərsizləşmə zərərlərinin məbləği çıxıldıldan sonra alınan məbləğdə tanınır.

Borc götürülmüş vəsaitlər

Borc götürülmüş vəsaitlər ilkin olaraq, borc götürmə ilə bağlı emissiya xərcləri çıxılmaqla, alınan kompensasiyanın ədalətli dəyəri olan ilkin dəyərlə tanınır. İlkin tanınmadan sonra faiz gətirən borclar effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Amortizasiya olunmuş dəyər hər hansı emissiya xərcləri və hesablaşma üzrə hər hansı endirim və ya mükafat nəzərə alınmaqla hesablanır. Mənfaət və zərərlər öhdəliklərin tanınması dayandırıldıqda və ya dəyərsizləşdikdə, habelə amortizasiya prosesi zamanı mənfaət və zərər haqqında hesabatda tanınır.

İcarələr

Müqavilə bağlanarkən, Cəmiyyət müqavilənin icarə olduğunu və ya icarə elementləri ehtiva etdiyini qiymətləndirir. Bu hal, müqavilənin müəyyən bir ödəniş müqabilində müəyyən edilmiş aktivin təyin edilmiş bir müddət ərzində istifadəsinə nəzarət etmək hüququnun əldə edilməsi zamanı baş verir.

Cəmiyyət icarəçi qismində

Cəmiyyət qısa müddəli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanıma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Cəmiyyət icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün icarə öhdəliklərini, eləcə də əsas aktivlərdən istifadə hüququ təmin edən istifadə hüquqlarını aktiv olaraq tanır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

İstifadə hüququ olan aktivlər

Cəmiyyət aktivlərdən istifadə hüququnu icarənin başlangıç tarixində tanır (əsas aktivin istifadə üçün mövcud olduğu tarix). İstifadə hüququ olan aktivlər yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür və icarə öhdəliklərinin yenidən ölçülməsi üçün tənzimlənir. İstifadə hüququ olan aktivlərin dəyərinə tanınmış icarə öhdəliklərinin məbləği və alınmış icarə təsviqləri çıxılmaqla başlama tarixinə qədər və ya daha əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. İstifadə hüququ olan aktivlər icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında amortizasiya olunur.

İcarəyə götürülmüş aktivin mülkiyyəti icarə müddətinin sonunda Cəmiyyətə keçirə və ya dəyəri bir alış opsiyasının həyata keçirilməsini əks etdirirsə, amortizasiya aktivin təxmin edilən faydalı ömrü istifadə olunmaqla hesablanır. İstifadə hüququ olan aktivlər də dəyərsizləşməyə məruz qalır.

İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlangıç tarixində Cəmiyyət, icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülmüş icarə öhdəliklərini tanır. İcarə ödənişlərinə, hər hansı alınacaq güzəştli icarə ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri çıxılmaqla qalıq dəyər zəmanəti ilə ödənilməsi ehtimal olunan məbləğlər daxil olmaqla sabit ödənişlər (maddi sabit ödənişlər daxil olmaqla) daxildir. İcarə ödənişlərinə, həmçinin Cəmiyyət tərəfindən həyata keçirilməsinə əsaslı olaraq müəyyən edilmiş satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Cəmiyyətin ləğv etmə seçimini həyata keçirdiyini əks etdirirsə, icarəyə xitam verildiyi hallarda tətbiq olunan cərimələrin ödənişləri də daxildir.

İndeksdən və dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri, ödənişə səbəb olan hadisə və ya şərtin baş verdiyi dövrdə xərc olaraq (mal və material ehtiyatlarının istehsalı üçün çəkilmədiyi təqdirdə) tanınır.

İcarə ödənişlərinin cari dəyərini hesablayarkən, icarəyə aid olan konkret faiz dərəcəsinin təyin olunması mümkün olmadığı üçün Cəmiyyət icarə müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarixdə mövcud olan əlavə borcun cəlb edilmesi üzrə faiz dərəcəsindən istifadə edir. Müqavilənin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra, icarə öhdəliklərinin məbləği faizlərin artmasını əks etdirmək üçün artırılır və edilmiş icarə ödənişləri üçün azaldılır. Bundan əlavə, icarə öhdəliklərinin balans dəyəri hər hansı bir modifikasiya və ya icarə müddətində, eləcə də icarə ödənişlərində hər hansı bir dəyişiklik olduqda (bu cür icarə ödənişlərini təyin etmək üçün istifadə olunan indeks və ya faiz dərəcəsindəki dəyişiklik nəticəsində gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya əsas aktivin satın alınması üçün hər hansı bir seçimin qiymətləndirilməsi üzrə dəyişiklik olduğu təqdirdə, yenidən ölçülür.

İcarə öhdəlikləri digər öhdəliklərdən ayrı şəkildə təqdim olunur. İcarəyə götürən icarə öhdəliklərini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrı təqdim etmədiyi halda, həmin icarə öhdəliklərinin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda hənsi bənddə qeyd olunduğunu açıqlamalıdır.

Qısamüddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarələri

Cəmiyyət qısamüddətli icarənin tanınması üzrə istisnanı qısamüddətli icarələrinə (yəni başlangıç tarixində icarə müddəti 12 ayadək olan və alış opsiyonunu daxil etməyən icarələr) tətbiq edir. Cəmiyyət, həmçinin aşağı dəyərli aktivlərin tanınması üzrə istisnanı aşağı dəyərli hesab edilən ofis avadanlığının icarəsinə tətbiq edir. Qısamüddətli icarələr üzrə icarə ödənişləri və aşağı dəyərli aktivlərin icarələri icarə müddəti ərzində düz xətt üsulu ilə xərc kimi tanınır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əks qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Yenilənə bilən müqavilələrin icarə müddətinin müəyyən olunmasında mühüm mühakimələr

Cəmiyyət müqavilə müddətinin artırılması hüququndan istifadə edəcəyinə əmin olduğu halda, artırılması nəzərdə tutulan müddət ilə birgə icarə müddətini, icarə müqaviləsinin ləğv olunmayan müddəti olaraq və ya müqavilə müddətinin artırılması hüququndan istifadə etməyəcəyindən əmin olduqda artırılması nəzərdə tutulan müddəti icarə müqaviləsinin ləğv edilməsi seçimi ilə birgə müəyyən edir.

Cəmiyyət bütün icarə müqavilələri əsasında aktivlərini əlavə müddətə icarəyə vermək hüququna malikdir. Cəmiyyət müqavilənin yenilənməsi hüququndan istifadə edəcəyindən əsaslı şəkildə əmin olması ilə bağlı mühakimə irəli sürür. Cəmiyyət icarə müqaviləsinin yenilənməsi üçün iqtisadi təşəbbüs yaranan bütün müvafiq faktorları nəzərdən keçirir. Başlangıç tarixindən sonra, Cəmiyyət icarə müqaviləsinin yenilənməsi(məsələn, biznes strategiyasında dəyişiklik) hüququna (və ya istifadə etməməsi hüququna) təsir edən və onun nəzarəti altında olan mühüm hadisə və ya şəraitdə dəyişikliyin olub-olmamasını nəzərə alaraq, icarə müddətini yenidən qiymətləndirir. Cəmiyyət müqavilədən asılı olaraq, həmin müqavilələrin əlavə iki və ya üç il müddətinə artırılması hüququndan istifadə edəcəyindən əsaslı şəkildə əmindir.

Ödənilmiş kapital

Ödənilmiş kapital səhmlərin buraxılması məqsədilə səhmdarlar tərəfindən töhfələrin qeydə alınması prosedurlarını müəyyən edir.

Ödənilmiş kapital səhmdarlar tərəfindən yatırılmış kapitalın məbləğini dəqiq şəkildə eks etdirməklə MHBS standartlarına uyğunluğu təmin edir. Əlavə olaraq, ödənilmiş kapital nizamnamə kapitalının və maliyyə hesabatları üçün zəruri olan istanilən əlaqəli açıqlamaların düzgün təsnifatını müəyyən edir. Bu siyasetə riayət olunması investor inamı və tənzimləyici qaydalara uyğunluğu təşviq etməklə maliyyə hesabatlarının şəffaflığı və hesabatlılığını təmin edir.

Vergi qanunvericiliyi

Mənfəət vergisi xərcləri ödənilməli olan cari vergi və təxirə salınmış vergi xərclərindən ibarətdir.

Ödənilməli olan cari vergi, il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında hesablanır. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş, yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan, yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərc maddələri ilə əlaqədar məcmu gəlirlər haqqında hesabatda eksini tapmış mənfəətdən fərqlənir. Cəmiyyətin cari vergi ilə bağlı öhdəliyi qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmində qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Dövlət hakimiyyəti orqanlarının, büdcə təşkilatlarının, yerli özünüidarəetmə orqanlarının və dövlətin adından yaradılan publik hüquqi şəxslərin gəlirləri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir və faiz gəlirləri istisna olmaqla) vergidən azaddır.

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında eks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumiyyətlə, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumiyyətlə, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesabına alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərq qudvildən və ya nə vergi mənfəətinə, nə də uçot mənfəətinə təsir göstərən əməliyyatda digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (müəssisələrin birləşməsindən başqa) yaranarsa, bu cür aktiv və öhdəliklər tanınmır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Təxirə salınmış vergi öhdəliyin ödənildiyi və ya aktivin realizə edildiyi dövrdə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi, birbaşa kapitalda hesablanmış və ya kreditləşdirilmiş maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, məcmu mənfəət haqqında hesabatda hesablanır və ya kreditləşdirilir, bu halda təxirə salınmış vergi də kapitalda eks etdirilir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri əvəzləşdirilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis olaraq göstərilir, əgər:

- Cəmiyyətin cari mənfəət vergisi aktivlərini cari mənfəət vergisi öhdəlikləri ilə əvəzləmək üçün qanuni qüvvəyə minmiş hüquq varsa; və
- Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən eyni vergi tutulan müəssisədən tutulan mənfəət vergilərinə aiddirsə.

Azərbaycan Respublikasında Cəmiyyətin fəaliyyətinə görə hesablanan müxtəlif digər vergilər də mövcuddur. Bu vergilər məcmu gəlir haqqında hesabatda əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi daxil edilir.

Faiz

Effektiv faiz dərəcəsi

Faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsi üsulundan istifadə etməklə mənfəət və zərərdə tanınır. “Effektiv faiz dərəcəsi” maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti boyu gələcək pul ödənişləri və alışları dəqiqlik olaraq:

- maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərinədək; və ya
- maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyərinədək diskontlaşdırılan dərəcədir.

Satin alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər istisna olmaqla, digər maliyyə alətləri üçün effektiv faiz dərəcəsini hesablayarkən Cəmiyyət gələcək pul vəsaitlərini maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə almaqla, lakin kredit zərərlərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Satın alınmış və ya əldə edilmiş kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kredit üzrə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi, ehtimal olunan kredit zərərləri daxil olmaqla gələcək pul vəsaitlərindən istifadə edilməklə hesablanır.

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasına effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan əməliyyat xərcləri və ödənilmiş və ya alınmış haqlar və ya bəndlər daxildir. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya verilməsinə bilavasitə tətbiq edilə bilən məxsusi xərclər daxildir.

Amortizasiya edilmiş dəyər və ümumi balans dəyəri

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin “amortizasiya edilmiş dəyəri” maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınmada uçotu əsas ödənişləri çıxmagaqla, ilkin məbləğ və ödəniş məbləği arasında hər hansı fərqli effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, xalis amortizasiyanı daxil etməklə və ya çıxmagaqla və maliyyə aktivləri üçün hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırmaqla hesablanan məbləğdir.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əks qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Amortizasiya olunmuş dəyərində hesablanan “maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri” maliyyə aktivinin hər hansı ehtimal olunan kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırılmazdan əvvəl amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəlirləri və xərclərinin hesablanması

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəlirləri və ya xərclərinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit-dəyərsizləşmədikdə) ümumi balans dəyərinə və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyərinə tətbiq edilir. Effektiv faiz dərəcəsi faizin bazar dərəcələrində yerdiyişmələri əks etdirməsi üçün dəyişən dərəcəli alətlərin pul hərəkətinin dövri olaraq təkrar qiymətləndirilməsinin nəticəsi olaraq yenilənir.

Lakin ilkin tanınmadan sonra kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsini maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyərinə tətbiq etməklə hesablanır. Aktiv artıq kredit-dəyərsizləşmiş olmadıqda faiz gəlirlərinin hesablanması yenə də ümumi balans dəyəri üzərindən hesablanır.

İlkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün faiz gəliri aktivin amortizasiya olunmuş dəyərinə kredit üzrə tənzimlənmiş effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə hesablanır. Aktivin kredit riski artırıldığı halda belə, faiz gəlirinin hesablanması ümumi əsasa geri qayıtmır.

Təqdimat

Mənfiət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan effektiv faiz üsulu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə amortizasiya olunmuş dəyərdə hesablanan maliyyə aktivləri üzrə faizlər daxildir.

Mənfiət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərclərinə amortizasiya olunmuş dəyərdə hesablanan maliyyə öhdəlikləri üzrə faizlər daxildir.

Mənfiət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan digər faiz gəlirlərinə maliyyə icarələri üzrə xalis investisiyalar üzrə faiz gəlirləri daxildir.

Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta əməliyyatları əməliyyatların tarixinə qüvvədə olan məzənnələrdən və ya daha öncə tətbiq olunan qiymətləndirmədən istifadə etməklə funksional valyutaya çevirilir. Əməliyyatlar üzrə hesablaşma nəticələri əsasında və monetar aktiv və öhdəliklərinin il sonuna məzənnə dəyişikliklərdən yaranan gəlir və zərərlər xarici valyutalarda tanınır və pul vəsaitlərinin hərəkəti hedcləri və xalis investisiya hedcləri olaraq kapitalda təxirə salınması hali istisna olmaqla, məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır.

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Cəmiyyət Azərbaycan manatında olan vəsaitlərin 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə qüvvədə olan ABŞ dolları məzənnəsinə çevirmək üçün aşağıdakı rəsmi məzənnələrdən istifadə etmişdir.

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/1 Avro	1.8766	1.8114

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Gəlir və xərclərin tanınması

Maliyyə aktiv və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəliri və xərci effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilmişdir.

Xidmətlər alındıqda istifadə olunan digər haqq və komissiya xərcləri əsasən əməliyyat və xidmət haqları ilə əlaqədardır.

Əməliyyat icarələri üzrə ödənişlər icarə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında mənfəət və ya zərərdə tanınır. Əldə edilmiş icarə ödənişləri icarə müddəti zamanı cəmi icarə xərclərinin ayrılmaz hissəsi olaraq tanınır.

Haqq və komissiya gəlirinin tanınması

Əlaqədar birbaşa xərclər ilə birgə kreditin əldə olunması xərcləri təxirə salınır və kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş olaraq tanınır.

Kredit öhdəliyi xüsusi icarə təşkili ilə nəticələndiyi halda, kredit öhdəliyi xərcləri əlaqədar birbaşa xərclər ilə birgə təxirə salınır və yekun kreditin dərəcəsinə düzəliş olaraq tanınır. Kredit öhdəliyi xüsusi kredit təşkili ilə nəticələnmədiyi halda, kredit öhdəliyi xərcləri kredit öhdəliyinin geri qalan müddəti ərzində mənfəət və ya zərərdə tanınır. Kredit xidmətləri xərcləri xidmətlər təmin olunduğundan mənfəət olaraq tanınır. Bütün digər komissiyalar xidmətlər təmin olunduqda tanınır.

Təqaüd və digər mükafatlar üzrə öhdəliklər

Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq, dövlət pensiya sistemi işagötürən tərəfindən cari ödənişlərin işçilərə cari ümumi ödənişlərdə faizlə hesablanması təmin edir. Bu xərc müvafiq əmək haqqının alındığı dövrə aid edilir. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər işçilər tərəfindən seçilmiş təqaüd fondu tərəfindən həyata keçirilir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən nəzərdə tutulmuş təqaüd programından başqa hər hansı digər təqaüd proqramlarında iştirak etmir. Bundan əlavə, Cəmiyyətdə hesablanması tələb olunan təqaüd müavinətləri və ya kompensasiya edilən digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

4 UÇOT SIYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması rəhbərlikdən hesabat tarixinə aktiv və öhdəliklərin hesabat məbləğlərinə və başa çatmış dövr ərzində hesabatı verilmiş gəlir və xərclərin məbləğinə təsir edən təxminlər və mülahizələr irəli sürməyi tələb edir. Rəhbərlik öz təxminlərini və mülahizələrini davamlı olaraq qiymətləndirir. Rəhbərlik öz təxminlərini və mülahizələrini tarixi təcrübəyə və şəraitdə ağlabatan hesab edilən müxtəlif digər amillərə əsaslandırır. Fərqli fərziyyələr və ya şərtlər altında faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqli ola bilər. Aşağıdakı təxminlər və mülahizələr Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinin təsviri üçün vacib hesab olunur.

Maliyyə hesabatlarında tanınan məbləğlərə ən əhəmiyyətli təsir göstərən mülahizələrə və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərə səbəb ola biləcək təxminlərə aşağıdakılardır:

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

EOKZ ehtiyatının ölçülülməsi

EOKZ-nin ölçülülməsi metodologiyanın, modelin və giriş məlumatlarının müəyyən edilməsini özündə birləşdirən mühüm bir təxmindir. EOKZ ölçülülməsi üzrə metodologiya 18 sayılı Qeyddə açıqlanır. Aşağıdakı komponentlərin kredit zərəri ehtiyat üzrə əhəmiyyətli təsiri vardır: defoltun müəyyən edilməsi, KRƏA, defolt ehtimalı (“DE”), Defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (“DVRMQ”) və defolt zamanı yaranan zərər (“DXYZ”), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər modelləri.

Cəmiyyət müntəzəm olaraq ehtimal olunan kredit zərəri və faktiki zərər arasındaki fərqlərin azaldılması üçün model və giriş məlumatlarını yoxlayır və nəzərdən keçirir. Perspektiv məlumatlar da daxil olmaqla, EOKZ-nin ölçülülməsi üzrə gələcəkyönümlü məlumatlar 19 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Kredit Riski üzrə Əhəmiyyətli Artım (“KRƏA”)

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını müəyyənləşdirmək üçün Cəmiyyət, hesabat tarixinin sonunda maliyyə alətinin ömürlük müddəti ərzində baş verən defolt riskini ilk dəfə tanınma tarixində mövcud olan risk ilə müqayisə edir. Qiymətləndirmə hesabat dövrünün sonunda kredit riskinin müəyyən bir səviyyəsinə çatmayı deyil, kredit riskinin nisbi artımını nəzərə alır. Cəmiyyət müştəri portfelinin davranış aspektləri də daxil olmaqla bir sıra amilləri əhatə edən xüsusi səy göstərmədən və xərc çəkmədən mövcud olan bütün məqbul və dəstəklənən gələcək məlumatları nəzərə alır. Cəmiyyət kredit riskinin artması üzrə davranış göstəricilərini kredit alətləri üzrə gecikmələrin baş verməsindən öncə təyin etmiş və istər fərdi kredit aləti səviyyəsində, istərsə də alətin aid olduğu portfel səviyyəsində müvafiq sayılan gələcəklə bağlı məlumatları kredit riskinin dəyərləndirilməsi zamanı nəzərə almışdır. 18 sayılı Qeydə nəzər salın.

İcarə öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi və istifadə hüququ olan aktivlər

16 sayılı MHBS-nin tətbiqi aktivlər və icarə öhdəliklərindən istifadə hüququna dair mülahizələr aparmağı tələb edir. İcarə müddətini təyin edərkən, Cəmiyyət yeniləmə seçimlərini həyata keçirmək üçün iqtisadi stimul yaradan bütün amilləri və halları (və ya ləğvətmə seçimlərini etməməyi) nəzərə alır. Müqavilənin icarə elementlərinə malik olub-olmadığını qiymətləndirmək də mühakimə tələb edir. İcarə öhdəliklərini hesablamaq məqsədilə istifadə olunan müvafiq diskont dərəcəsini müəyyənləşdirmək üçün təxminlərin edilməsi tələb olunur.

5 YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Məhasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS) və BMUSS-nin Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənilmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

17 sayılı MHBS “Sığorta müqaviləri” 2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və “Sığorta müqaviləri” adlı 4 sayılı MHBS-ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanımı, ölçülülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsı sığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsı sığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxıldığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağlılığı sığorta müqavilərinə “Sığorta müqaviləri” adlı 17 sayılı MHBS-i tətbiq etməlidir. Bu standart Cəmiyyətə şamil edilmir.

“PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksər qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Uçot Siyasetinin Açıqlanması – 1 sayılı BMUS və 2 sayılı MHBS Metodik Sənədi – 2021-ci ilin fevral ayında BMUSS 1 sayılı BMUS və “Əhəmiyyətlilik haqqında mühakimələrin yürüdülməsi ” adlı 2 sayılı MHBS Metodik Sənədə düzəlişlər etmişdir. Bu düzəlişlər müəssisələrə uçot siyaseti haqqında açıqlamalar edərkən əhəmiyyətliliklə bağlı mühakimələrin tətbiq edilməsinə kömək edilməsi məqsədilə təlimat və nümunələri təqdim edir. Düzəlişlər müəssisələr üçün “əhəmiyyətli” uçot siyasetləri haqqında məlumatın açıqlanması tələbini onların “əhəmiyyətli” uçot siyasetinin açıqlanması tələbi ilə əvəz etməklə və mühasibat uçotu siyaseti ilə bağlı açıqlamalar barədə qərar qəbul edərkən müəssisələrin uçot siyaseti haqqında daha faydalı məlumatı açıqlamaqda kömək etmək məqsədi daşıyır.

Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi – 8 sayılı BMUS-a edilən Düzəlişlər – 2021-ci ilin fevral ayında BMUSS “uçot təxminləri” anlayışını təqdim edən 8 sayılı BMUS-a düzəlişi dərc etmişdir. Düzəlişlər müəssisələrin uçot siyasetindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu və xətaların aradan götürülməsini izah edir. Həmçinin, bu düzəlişlər mühasibat uçotu təxminlərini hazırlamaq üçün müəssisələrin ölçmə üsullarından və giriş məlumatlarından necə istifadə etdiyini aydınlaşdırır.

Eyni əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər – 12 sayılı BMUS-a edilən Düzəlişlər - 2021-ci ilin may ayında Şura 12 sayılı BMUS-a uyğun olaraq müəssisələrdən ilkin tanınma zamanı vergi bazasını artırın və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergini tanımağı tələb edir. Düzəlişlər təqdim edilən ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən əməliyyatlara tətbiq edilməlidir. Bundan əlavə, təqdim olunan ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri ilə bağlı bütün gəlirdən çıxılan və vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktivisi (kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin olması şətirlə) və təxirə salınmış vergi öhdəliyi də tanınmalıdır.

Beynəlxalq vergi islahatı - İki mərhələli model qaydaları – 12 sayılı BMUS-a düzəlişlər – 2023-cü ilin may ayında Şura 12 sayılı BMUS-a düzəlişlər tətbiq etmişdir, 12 sayılı BMUS-a əsasən İki mərhələli mənfəət vergiləri ilə əlaqədar təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin tanınması və açıqlanması ilə bağlı məcburi istisnalar tətbiq olunur. Bu düzəlişlərə əsasən 12 sayılı BMUS-a icbari istisnalar tətbiq olunur, belə ki, düzəliş əsasən müəssisələr İki mərhələli gəlir vergiləri ilə əlaqədar olan təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin tanınması və açıqlanmasından azaddır. Düzəlişlərə əsasən 12 sayılı BMUS İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (İQTİT) tərəfindən təqdim olunan İki mərhələli model qaydalarını icra edən qanunvericilik əsasında yaranan mənfəət vergilərinə şamil olunur. Açıqlanma tələbləri daha sonra qüvvəyə mindiyi halda, müəssisələr istisnanın tətbiqini açıqlamalı və ayrıraqda İki Mərhələli mənfəət vergiləri ilə əlaqədar olan cari vergi xərcləri haqqında ətraflı məlumat verməli və qüvvədə olan və gələcək dövrlər üzrə İki mərhələli mənfəət vergilərinə məruz qalma haqqında məlumatlı təqdim etməlidirlər. 31 dekabr 2023-cü il tarixində və ya ondan əvvəl başa çatmış istenilən aralıq dövr istisna olmaqla, keçid müddəələri 1 yanvar 2023-cü il tarixi və ya ondan sonra başlayacaq illik hesabat dövrləri üçün tətbiq oluna bilən xüsusi açıqlama tələbləri ilə dərhal və retrospektiv qaydada tətbiq olunur.

Əksər göstərilmediyi təqdirdə, yeni standartların Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına heç bir əhəmiyyətli təsiri olmamışdır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksəri qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

6 YENİ VƏ HƏLƏ QƏBUL EDİLMƏMİŞ STANDARTLAR VƏ ŞƏRHLƏR

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Cəmiyyət tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şəhərlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir. Cəmiyyət bu yeni və düzəliş edilmiş standartları və şəhərləri, əgər tətbiq olunarsa, qüvvəyə mindikdən sonra qəbul etmək niyyətindədir.

BMUŞŞ, satış kimi uçota alınması nəzərdə tutulan 15 sayılı MHBS-in tələblərinə cavab verən satış və geri icara əməliyyatlarını sonradan satıcı-icarədarın necə ölçməsini aydınlaşdırmaq üçün “Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi”ni (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər) düzəlişlərlə birgə dərc etmişdir. **Satış və Geri İcarə üzrə İcarə Öhdəliyi (16 sayılı MHBS-yə edilən Düzəlişlər)** satıcı-icarədardan istifadə hüququnu özündə saxlayan hər hansı gəlir və ya zərər məbləğini tanımamaq üçün geri icarədən irəli gələn icarə öhdəliyini sonradan ölçməsini tələb edir. Yeni tələblər satıcı-icarədarı icarənin qismən və ya tam xitam verilməsi ilə bağlı hər hansı gəlir və ya zərəri mənfəət və ya zərərdə tanınmasını qadağa etmir. Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Düzəlişlərin daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

1 sayılı BMUS-a düzəlişlər: Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli olaraq təsnifləşdirilməsi - 2020-ci ilin yanvar və 2022-ci ilin oktyabr aylarında BMUŞŞ öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli olaraq təsnifləşdirilməsinə dair tələbləri müəyyən etmək üçün 1 sayılı BMUS-un 69-76-cı bəndlərinə düzəlişlər dərc etmişdir. Düzəlişlər aşağıdakı məsələlər üzrə məlumat təqdim edir:

- Ödənişin təxirə salınması hüququ dedikdə nəzərdə tutulan müddəalar;
- Hesabat dövrünün sonunda təxirəsalma hüququ mövcud olmalıdır;
- Müəssisənin təxirəsalma hüququndan istifadə etmə ehtimalı təsnifata heç bir təsir göstərmir;
- Yalnız konvertasiya edilə bilən öhdəliyə daxil edilmiş törəmə alətin özü kapital aləti olduqda, öhdəliyin şərtləri onun təsnifatına təsir etmir.

Əlavə olaraq, kredit sazişində yaranan öhdəlik uzunmüddətli olaraq təsnif olunduqda və müəssisənin ödənişi təxirə salmaq hüququ on iki ay ərzində gələcək müqavilələrə riayət olunmasından asılı olduqda, açıqlama tələb edilməsi üçün tələb irəli sürürlür.

Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və retrospektiv qaydada tətbiq olunur.

2023-cü ilin may ayında BMUŞŞ “Təchizatçının maliyyələşdirilməsi üzrə razılaşmalar”ı dərc etmişdir (**7 sayılı BMUS və 7 sayılı MHBS-yə edilmiş düzəliş**) – Bu düzəlişlər təchizatçının maliyyə razılaşmalarının şəffaflığının artırılması və onların müəssisənin öhdəliklərinə, pul vəsaitlərinin hərəkətinə və likvidlik riskinə məruz qalmasına təsiri barəsində açıqlamalar tələb edir. Açılıqlama tələbləri, bəzi şirkətlərin təchizat üzrə maliyyə razılaşmalarının kifayət qədər nəzərə çarpmamasının səhmdarların təhlilinə maneə törətməsi üzrə səhmdarların narahatlığına BMUŞŞ-nin verdiyi cavabdır. Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün, birinci il keçid dövrü ilə əlaqədar güzəştlər olmaqla qüvvəyə minir.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABTLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksər qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

2023-cü ilin avqust ayında BMUSS valyutanın digər bir valyutaya konvertasiya olunması və valyuta konvertasiya oluna bilmədikdə cəmiyyətin spot məzənnəni qiymətləndirmə qaydası haqqında açıqlama vermək üçün “**Xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri**” adlı **21 sayılı BMUS-a düzəliş dərc etmişdir**. Müəssisə xüsusi bir məqsədlə qiymətləndirmə tarixində digər bir valyutaya konvertasiya oluna bilməyən xarici valyutada köçürmə və ya əməliyyat həyata keçirərsə, düzəlişlərin təsirinə məruz qala bilər. Normal inzibati təxirəsalma ilə başqa bir valyuta əldə etmək imkanı olarsa, valyutanın mübadiləsi mümkündür və əməliyyat icra oluna bilən hüquq və öhdəliklər yaranan bazar və ya mübadilə mexanizmi vasitəsilə həyata keçirilir. Düzəlişlər, erkən tətbiqetmə seçimi mövcud olmaqla, 1 yanvar 2025-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

“**Konsolidasiya olunmuş Maliyyə Hesabları**” adlı **10 sayılı MHBS** və “**İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi**” adlı **28 sayılı BMUS (düzəlişlər)**: 10 sayılı MHBS və 28 sayılı BMUS-ə edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital metodu ilə konsolidasiya olunmuş əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investorun həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərtilə tanınmasını tələb edir.

Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metod ilə assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır. Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi BMUSS tərəfindən hələ müəyyən edilməmişdir, lakin düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Əksər göstərilmədiyi təqdirdə, yeni standartların Cəmiyyətin maliyyə hesablarına əhəmiyyətli təsir göstərəcəyi gözlənilmir.

7 PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Bank hesablarındakı nağd pul vəsaitləri	<u>332,858</u>	<u>20,269</u>
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	<u>332,858</u>	<u>20,269</u>

EOKZ-nin ölçülmesi məqsədilə pul vəsaitlərinin və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin qalıqları 1-ci Mərhələyə daxil edilir. Bu qalıqlar üçün EOKZ əhəmiyyətsiz məbləği əks etdirir; buna görə də Cəmiyyət pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üçün hər hansı kredit zərəri ehtiyatı tanımır.

Cəmiyyətin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin balans dəyərləri Azərbaycan manatında əks olunmuşdur.

"PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksisi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

8 MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	Cəmi ümumi kreditlərin faizi %	31 dekabr 2022-ci il	Cəmi ümumi kreditlərin faizi %
Biznes kreditləri	1,849,350	59%	2,578,892	75%
İstehlak kreditləri	1,282,926	41%	873,787	25%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	3,132,276	100%	3,452,679	100%
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(285,301)		(287,107)	
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	2,846,975		3,165,572	

	31 dekabr 2023-cü il	Cəmi ümumi kreditlərin faizi %	31 dekabr 2022-ci il	Cəmi ümumi kreditlərin faizi %
İstehlak	1,282,926	41%	871,844	25%
Kənd təsərrüfatı	1,045,616	33%	553,347	16%
Tikinti	421,474	14%	1,486,827	44%
Ticarət və xidmətlər	99,992	3%	204,960	6%
İstehsal	86,043	3%	208,625	6%
Nəqliyyat	-	-	7,767	-
Diger	196,224	6%	119,309	3%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	3,132,276		3,452,679	
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(285,301)		(287,107)	
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	2,846,975		3,165,572	

Müştərilərə verilmiş kreditlərin kredit keyfiyyəti

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci illər üzrə müştərilərə verilmiş kreditlərin kredit keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur.

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə müştərilərə verilmiş kreditlər				
Gecikməmiş	2,652,351	-	-	2,652,351
30 gündən az gecikmiş	188,845	-	-	188,845
30-89 gün gecikmiş	-	19,181	-	19,181
90-179 gün gecikmiş	-	-	15,526	15,526
180-360 gün gecikmiş	-	-	110,607	110,607
360 gündən çox gecikmiş	-	-	145,766	145,766
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	2,841,196	19,181	271,899	3,132,276
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(85,046)	(5,891)	(194,364)	(285,301)
Balans dəyəri	2,756,150	13,290	77,535	2,846,975

"PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
Amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə müzəkerilərə verilmiş kreditlər				
Gecikməmiş	290,157	-	-	290,157
30 gündən az gecikmiş	2,016,830	-	-	2,016,830
30-89 gün gecikmiş	-	656,571	-	656,571
90-179 gün gecikmiş	-	-	175,149	175,149
180-360 gün gecikmiş	-	-	240,692	240,692
360 gündən çox gecikmiş	-	-	73,280	73,280
Cəmi müzəkerilərə verilmiş kreditlər	2,306,987	656,571	489,121	3,452,679
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(67,794)	(36,968)	(182,345)	(287,107)
Balans dəyəri	2,239,193	619,603	306,776	3,165,572

Aşağıdakı cədvəllər 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat haqqında məlumat verir:

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2023-cü il				
Tanınmış yeni aktivlər	67,794	36,968	182,345	287,107
1-ci Mərhələyə keçid	75,569	-	-	75,569
2-ci Mərhələyə keçid	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə keçid	(3,954)	3,954	-	-
Digər hərəkətlər	(2,789)	(279)	3,068	-
31 dekabr 2023-cü il	85,046	5,891	8,951	(77,375)
	85,046	5,891	194,364	285,301

	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il				
Tanınmış yeni aktivlər	-	-	33,047	33,047
1-ci Mərhələyə keçid	122,013	-	-	122,013
2-ci Mərhələyə keçid	27,258	-	(27,258)	-
3-cü Mərhələyə keçid	(19,294)	19,294	-	-
Digər hərəkətlər	(14,374)	-	14,374	-
Düzelish	(47,809)	17,674	162,182	132,047
Silinmələr	-	-	42,350	42,350
31 dekabr 2022-ci il	67,794	36,968	182,345	287,107

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksər qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Saxlanılan girov və digər kredit təminatları

Aşağıdakı cədveldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə girov növləri üzrə, dəyərsizləşmə çıxılmaqla müştərilərə verilmiş kreditlərin girov təminatı haqqında məlumat verilmişdir:

	Ümumi balans dəyəri	Ehtimal olunan kredit zərəri	Balans dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri					
				Daşınar əmlak	Daşınmaz əmlak	Cəmi			
Fərdi müştərilərə verilmiş kreditlər									
Biznes kreditləri	1,849,350	(184,668)	1,664,682	1,265,839	1,280,721	2,546,560			
İstehlak kreditləri	<u>1,282,926</u>	<u>(100,633)</u>	<u>1,182,293</u>	<u>-</u>	<u>530,000</u>	<u>530,000</u>			
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər									
	<u>3,132,276</u>	<u>(285,301)</u>	<u>2,846,975</u>	<u>1,265,839</u>	<u>1,810,721</u>	<u>3,076,560</u>			

31 dekabr 2023-cü il tarixinə 2,846,975 AZN məbləğində cəmi müştərilərə verilmiş kreditlərin cəmi xalis balans dəyəri 3,076,560 AZN məbləğində girovla təmin edilmişdir.

	Ümumi balans dəyəri	Ehtimal olunan kredit zərəri	Balans dəyəri	Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri					
				Daşınar əmlak	Daşınmaz əmlak	Cəmi			
Fərdi müştərilərə verilmiş kreditlər									
Biznes kreditləri	2,578,892	(230,339)	2,348,553	4,401,618	993,960	5,395,578			
İstehlak kreditləri	<u>873,787</u>	<u>(56,768)</u>	<u>817,019</u>	<u>2,300</u>	<u>410,000</u>	<u>412,300</u>			
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər									
	<u>3,452,679</u>	<u>(287,107)</u>	<u>3,165,572</u>	<u>4,403,918</u>	<u>1,403,960</u>	<u>5,807,878</u>			

31 dekabr 2022-ci il tarixinə 3,165,572 AZN məbləğində cəmi müştərilərə verilmiş kreditlərin cəmi xalis balans dəyəri 5,807,878 AZN məbləğində girovla təmin edilmişdir.

“PRİOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin kredit qalığı kapitalının 10%-ni (2022-ci il: 1) keçən müştərisi olmamışdır.

Kreditlərin ödəniş müddətləri

Kredit portfelinin müddətləri haqqında məlumat 18 sayılı Qeyddə verilmişdir. Burada hesabat tarixindən başlayaraq kreditlərin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətləri göstərilmişdir.

Cəmiyyətin müştərilərə verdiyi kreditlərin balans dəyəri Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmişdir.

9 ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	İstifadə hüququ olan aktivlər	Kompüter avadanlığı	Mebel və ofis avadanlığı	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
İlkin dəyər					
1 yanvar 2022-ci il	30,922	57,149	21,960	34,505	144,536
Əlavələr	15,188	-	-	-	15,188
31 dekabr 2022-ci il	46,110	57,149	21,960	34,505	159,724
İcarənin ləğv edilməsi	(15,188)	-	-	-	(15,188)
31 dekabr 2023-cü il	30,922	57,149	21,960	34,505	144,536
Yığılmış köhnəlmə və amortizasiya					
1 yanvar 2022-ci il	(6,932)	(8,414)	(1,935)	(1,739)	(19,020)
İl üzrə tutulmalar	(13,748)	(14,287)	(4,392)	(3,450)	(35,877)
31 dekabr 2022-ci il	(20,680)	(22,701)	(6,327)	(5,189)	(54,897)
İl üzrə tutulmalar İcarənin ləğv edilməsi	(14,420) 7,242	(14,287)	(4,392)	(3,450)	(36,549) 7,242
31 dekabr 2023-cü il	(27,858)	(36,988)	(10,719)	(8,639)	(84,204)
Xalis qalıq dəyəri					
31 dekabr 2023-cü il	3,064	20,161	11,241	25,866	60,332
31 dekabr 2022-ci il	25,430	34,448	15,633	29,316	104,827

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksəri qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

10 DİGƏR CARİ AKTİVLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Müsadirə edilmiş aktivlər	27,015	-
Digər	<u>14,141</u>	<u>6,000</u>
Cəmi digər cari aktivlər	<u>41,156</u>	<u>6,000</u>

Cəmiyyətin digər cari aktivlərinin balans dəyəri Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmişdir.

11 BORC ALINMIŞ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Borc alınmış vəsaitlər	984,428	1,111,016
Hesablanmış faiz	<u>1,760</u>	<u>569</u>
Cəmi borc alınmış vəsaitlər	<u>986,188</u>	<u>1,111,585</u>
 İlinə əvvəlinə qalıq		
Daxilolmalar	1,111,586	57,913
Borcun geri ödənilməsi	<u>1,456,000</u>	<u>1,915,524</u>
Pul vəsaitlərinin hərəkətinin maliyyələşdirilməsi üzrə cəmi dəyişikliklər	<u>(1,582,589)</u>	<u>(862,234)</u>
 Nağdsız dəyişikliklər		
Faiz xərci	17,249	14,255
Ödənilmiş faiz	<u>(16,058)</u>	<u>(13,873)</u>
İlin sonunda qalıq	<u>986,188</u>	<u>1,111,585</u>
 Cari hissə		
Uzunmüddətli hissə	<u>622,366</u>	<u>1,046,594</u>
Cəmi borc alınmış vəsaitlər	<u>986,188</u>	<u>1,111,585</u>

Cəmiyyətin borc alınmış vəsaitlərinin balans dəyəri Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmişdir.

“PRİOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
 (Əksəri qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

12 İCARƏ ÖHDƏLİYİ

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
İcarə öhdəliyi:		
İcarə öhdəlikləri (cari)	4,024	17,142
İcarə öhdəlikləri (uzun müddətli)	-	10,149
Cəmi icarə öhdəliyi	4,024	27,291

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

Minimal icarə ödənişləri

	Bir il ərzində	Bir ildən beş ilədək	Cəmi
İcarə ödənişləri	4,139	-	4,139
Maliyyə xərcləri	(115)	-	(115)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə xalis cari dəyər	4,024	-	4,024

	Bir il ərzində	Bir ildən beş ilədək	Cəmi
İcarə ödənişləri	18,216	12,072	30,288
Maliyyə xərcləri	(1,074)	(1,923)	(2,997)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis cari dəyər	17,142	10,149	27,291

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ilin əvvəlinə və sonuna olan məbləğlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən əldə edilən müvafiq nağd və nağdsız pul dəyişiklikləri ilə tutuşdurulması aşağıda göstərilmişdir:

1 yanvar 2023-cü il tarixinə	Nağdsız dəyişiklik- lər	Nağdsız dəyişiklik- lər	Nağdsız dəyişikliklər	Pul vəsaitlərinin axını	Yenidən təsnif edilmə	31 dekabr 2023-cü il tarixinə
	Yeni icarə	Faiz xərcləri	İcarənin ləğv edilməsinin təsiri	Əsas borc və faiz ödənişləri		
Cari hissə	-	-	2,103	-	(2,103)	4,024
Uzunmüddətli hissə	27,291	-	(8,655)	(14,612)	(4,024)	-
Cəmi	27,291	-	(8,655)	(16,715)	-	4,024

“PRİOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ilin əvvəlinə və sonuna olan məbləğlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən əldə edilən müvafiq nağd və nağdsız pul dəyişiklikləri ilə tutuşdurulması aşağıda göstərilmişdir:

1 yanvar 2022-ci il	Nağdsız dəyişiklik- lər Yeni icarə	Nağdsız dəyişiklik- lər Faiz xərcləri	Pul vəsaitlərinin axımı Əsas bore və faiz ödənişləri	Yenidən təsnif edilmə	31 dekabr 2022-ci il tarixinə
Cari hissə	-	-	3,390	(3,390)	17,142
Uzunmüd- dətli hissə	24,929	15,188	-	(12,826)	(17,142)
Cəmi	24,929	15,188	3,390	(16,216)	10,149
					27,291

Cəmiyyətin icarə öhdəliyinin balans dəyəri Azərbaycan Manatı ilə ifadə edilir.

13 DİGƏR CARI ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Ödəniləcək mənfəət vergisi	25,952	-
Peşəkar xidmətlər üzrə ödəniləcək vəsaitlər	23,102	11,800
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	12,283	15,824
Digər	1,217	5,423
Cəmi digər cari öhdəliklər	62,554	33,047

Cəmiyyətin digər cari öhdəliklərinin balans dəyəri Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmişdir.

14 ÖDƏNİLMIŞ KAPİTAL

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının tələblərinə və Mülki Məcəllənin 103.5-ci Maddəsinə müvafiq olaraq ikinci və ya növbəti maliyyə ilinin sonunda xalis aktivləri səhmdar kapitalından aşağı olaraq istənilən Cəmiyyət müvafiq qaydada öz səhmdar kapitalında azalmanı elan etməli və rəsmi şəkildə qeydə almalıdır. Əlavə olaraq, xüsusilə 4.3.1 sayılı “Bank olmayan kredit təşkilatları” adlı bank olmayan kredit təşkilatları üçün prudensial qaydalara müvafiq olaraq, rəsmi kapitalı 300,000 AZN-dən aşağı olmayan cəmiyyətlər üçün fasiləsizlik prinsipi ilə bağlı heç bir risk mövcud deyil.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi bankının tələblərinə müvafiq olaraq Cəmiyyət öz kapitalını 900,000 AZN-ə qədər azaltmışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin tam ödənilmiş kapitalı hər biri 700 AZN olan 3,000 ədəd adı səhmdən ibarət 3,000,000 AZN (2022-ci il: 3,000,000 AZN) təşkil etmişdir.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin mülkiyyət hüququ aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il %	31 dekabr 2022-ci il %
“Prior Lizing” ASC	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>
Cəmi	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

15 XALIS FAİZ GƏLİRİ

Effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>540,696</u>	<u>570,838</u>
Effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış cəmi faiz gəliri	<u>540,696</u>	<u>570,838</u>
Effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz xərci		
Borc alınmış vəsaitlər İcarə öhdəlikləri	(17,249) (2,103)	(14,255) (3,390)
Effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış cəmi faiz xərci	(19,352)	(17,645)
Xalis faiz gəliri	<u>521,344</u>	<u>553,193</u>

16 HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmiş il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Hesablaşma əməliyyatları Digər	<u>8,213</u> <u>3,076</u>	<u>13,812</u> <u>1,155</u>
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	<u>11,289</u>	<u>14,967</u>

“PRİOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksər qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

17 ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkhaqqı xərcləri	288,981	530,799
Köhnəlmə və amortizasiya	36,549	35,877
Sistem dəstəyi xərcləri	28,094	28,094
Peşəkar xərclər	17,972	13,368
Rabitə xərcləri	4,179	7,190
Digər xərclər	10,069	10,887
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	385,844	626,215

18 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ, KORPORATİV İDARƏÇİLİK VƏ DAXİLİ NƏZARƏT

Korporativ idarəetmə strukturu

Cəmiyyət Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən qapalı səhmdar cəmiyyət kimi təsis edilmişdir. Cəmiyyətin ali idarəedici orqanı Təsisçilərin Ümumi Yığıncağıdır. Bu yığıncaq illik olaraq və ya fövqəladə hallarda çağırılır. Təsisçilərin Ümumi Yığıncağı Cəmiyyətin əməliyyatlarına dair strateji qərarlar qəbul edir.

Təsisçilərin Ümumi Yığıncağı Direktorlar Şurasını təyin edir. Direktorlar Şurası Cəmiyyətin fəaliyyətinə ümumi nəzarəti təmin edir.

Azərbaycan qanunvericiliyi və Cəmiyyətin nizamnaməsi Direktorlar Şurasının və direktorun təsdiq etdiyi qərarlar siyahısını müəyyən edir.

Cəmiyyətin ümumi fəaliyyətinə Cəmiyyətin baş direktoru rəhbərlik edir. Cəmiyyətin baş direktoru səhmdarın qərarlarının icrasına cavabdehdir.

Daxili nəzarət siyasəti və prosedurları

Baş direktor Cəmiyyətdə əməliyyatların həcmində və xarakterinə uyğun olan daxili nəzarət sistemlərinin işləniş hazırlaması, icrası və saxlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Daxili nəzarət sistemlərinin məqsədi aşağıdakılardır:

- risklərin düzgün və hərtərəfli qiymətləndirilməsi və idarə olunması;
- düzgün biznes, mühəsibatlıq və maliyyə hesabatı funksiyaları, o cümlədən əməliyyatların düzgün təsdiqi, emalı və qeydə alınması;
- mühəsibatlıq qeydlərinin, rəhbərlik məlumatının, normativ hesabatların tamlığı, dəqiqliyi və vaxtında hazırlanması;
- IT sistemlərinin etibarlılığı, məlumatlar və sistemlərin bütövlüyü və mühafizəsi;
- saxtakarlıq və ya qeyri-qanuni hərəkətlərin, o cümlədən aktivlərin mənimsənilməsinin aradan qaldırılması;
- qanun və qaydaların tələblərinə uyğunluq.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNĐƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Rəhbərlik risklərin aşkarlanması və qiymətləndirilməsi, nəzarət sistemlərinin yaradılması və onların səmərəliliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Rəhbərlik Cəmiyyətin daxili nəzarət sistemlərinin səmərəliliyinə nəzarət edir və müttəmadi olaraq əlavə nəzarət sistemləri tətbiq edir, yaxud zəruri hesab olunduqda, mövcud nəzarət sistemlərinə düzəlişlər edir.

Daxili audit xidmətinin əsas funksiyalarına daxildir:

- bütövlükdə daxili nəzarət sisteminin auditi və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, əsas rəhbərlik strukturlarının qərarlarının icrası;
- Cəmiyyətin daxili sənədləri (metodlar, proqramlar, qaydalar və prosedurlar) ilə tənzimlənən risklərin qiymətləndirilməsi metodologiyasının və risklərin idarə edilməsi prosedurlarının səmərəliliyinin auditü;
- mühasibatlıq və hesab funksiyasının ədalətliliyi, tamlığı və vaxtında icrasının, maliyyə məlumatının toplanması və təqdim olunmasının etibarlılığının (o cümlədən, etibarlılığı, tamlığı və obyektivliyi) auditi və sınaqdan keçirilməsi;
- Cəmiyyətin əmlakının mühafizəsinin tətbiq olunan üsullarının auditi, əməliyyatların iqtisadi əsaslandırılması və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi və sair;
- daxili nəzarət sistemi prosesləri və prosedurlarının auditü.

Daxili Audit funksiyası rəhbərlikdən ayrıdır və birbaşa Müşahidə Şurasına hesabat verir. Daxili Audit yoxlamalarının nəticələri müvafiq biznes prosesi menecrləri ilə müzakirə olunur, yekunlar isə Cəmiyyətin rəhbərliyinə təqdim olunur.

Cəmiyyətin daxili nəzarət sistemi aşağıdakı şəxslərdən ibarətdir:

- Baş direktor və Direktorlar Şurası;
- Baş mühasib;
- Təhlükəsizlik funksiyası, o cümlədən IT təhlükəsizlik
- İnsan resursları funksiyası;

Müəyyən edilmiş standartlar, siyasetlər və prosedurlara uyğunluq üzrə məsul olan digər əməkdaşlar, bölmə və funksiyalar, o cümlədən:

- filialların və biznes bölmələrinin rəhbərləri;
- hüquqsuna – hüquqi və normativ tələblərə uyğunluq üzrə məsul olan əməkdaş;
- nəzarət öhdəliklərinə malik digər əməkdaşlar/bölmələr.

Rəhbərlik Cəmiyyətin risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri, o cümlədən daxili audit funksiyası ilə əlaqədar ARMB-nin tələblərinə uyğun olduğunu və risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemlərinin əməliyyatların həcmi, xarakteri və mürəkkəbliyinə müvafiq olduğunu hesab edir.

Risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurları

Cəmiyyətin üzləşdiyi riskləri müəyyən etmək, təhlil etmək və idarə etmək, müvafiq risk limitlərini və nəzarəti müəyyən etmək, risk səviyyələrinə və limitlərə riayət olunmasına davamlı olaraq nəzarət etmək məqsədi daşıyan risklərin idarə edilməsi şöbəsi vardır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Direktorlar Şurası risklərin idarə edilməsi çərçivəsində nəzarətə, əsas risklərin idarə edilməsinə nəzarətə, risklərin idarə edilməsi siyasetlərinə, o cümlədən, böyük xərclərin əhəmiyyətli dərəcədə təsdiqinə görə məsuliyyət daşıyır.

Baş direktor risklərin azaldılması üzrə tədbirlərin monitorinqi və həyata keçirilməsinə, Cəmiyyətin müəyyən edilmiş risk parametrləri daxilində fəaliyyət göstərməsinin təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. O, həmçinin, ARMB-nin müəyyən etdiyi risk hədlərinə Cəmiyyətin əməl etməsinə nəzarət edir. Cəmiyyətin risklərin idarə edilməsi prosedurlarının səmərəliliyinə və onların ardıcıl tətbiqinə nəzarət etmək məqsədilə, Cəmiyyətin baş direktoru daxili audit funksiyasının hazırladığı hesabatları müntəzəm olaraq əldə edir, bu hesabatların məzmununu müzakirə edir və təklif edilən təshihədici tədbirləri nəzərdən keçirir.

Kredit riski – Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə yaranan vəsaitlər

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən Cəmiyyət əlavə xərc və ya səy tələb etməyən əsaslı və dəstəkləyici məlumatı nəzərdən keçirir. Bura kəmiyyət və keyfiyyət məlumatı, Cəmiyyətin keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və proqnoz məlumatları daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan dövr üçün defolt ehtimalı (DE); və
- kredit riskinə məruz qalan məbləğin ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı tarixə qalan dövr üçün hesablanmış defolt ehtimalı (vaxtından əvvəl ödənişə dair gözləntilərdə dəyişikliklərə uyğun düzəliş edilməklə).

Cəmiyyət kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün aşağıdakı meyarlardan istifadə edir:

- kredit məbləği 30 gündən çox gecikdirilmişdir;
- müqavilə kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivinin təyinatında təsvir edilməyən şərtlər altında restrukturlaşdırılmışdır;
- bank bir və ya daha çox gün müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi üçün Cəmiyyətin hesab qalıqlarından istifadəsi məhdudlaşdırılmışdır və ya əmanətləri üzrə ödənişlər gecikdirilmişdir.

Banklara yerləşdirilən məbləğlər və ya korporativ müştərilərə verilən kreditlərin kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artlığı qənaətinə gəlmək üçün keyfiyyət amillərinə də əsaslanmaq olar. Bu keyfiyyət amillərinin Cəmiyyətin mütəmadi aparılan kəmiyyət təhlillərində tam əksini tapmayan kredit riskinin idarə edilməsi prosesləri ilə bağlılığı olur. Bu nəzarət siyahısına düşmüş yerləşdirmələr kimi yüksək risk meyarlarına cavab verən məbləğlərə aiddir. Belə keyfiyyət meyarları mütəxəssis mühakiməsinə və müvafiq tarixi təcrübəyə əsaslanır.

Gecikmə günləri tam ödənişin edilmədiyi ilk gündən başlayaraq hesablanır. Gecikmə günləri borcalan üçün tanınan hər hansı möhləti nəzərə almadan hesablanır.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

İlkin tanınmadan sonra kredit riskində əhəmiyyətli artımın olmadığına dair sübut olarsa, alət üzrə zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri kimi hesablanır.

Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması

Cəmiyyətin kreditləri üçün defolt ehtimalı (DE,%) Markov zənciri üsulu ilə, yəni təhlil edilən dövr ərzində gecikdirilmiş müddət intervalları boyu kreditin stoxastik keçid matrislərinə əsasən hesablanır.

Cəmiyyət xidmət növləri üzrə kredit riski haqqında ödəmə və defolt məlumatı toplayır. Defolt ehtimalını hesablaşmaq üçün Cəmiyyət tarixi məlumatdan istifadə edir. Defolt ehtimalını hesablaşmaq üçün təhlil edilən dövrün əvvəlində (rezerv dərəcələrinin hesablandığı tarixdən əvvəlki il) mövcud olan bütün kreditlər gecikmə intervallarına əsasən sıralanır:

- “gecikməmiş”,
- “1-30 gün gecikmiş”,
- “31-60 gün gecikmiş”,
- “61-90 gün gecikmiş”,
- “defolt”.

Risk qrupları arasında orta miqrasiya matrisi kollektiv əsasla tarixi miqrasiya məlumatına əsasən müəyyən edilir.

9 sayılı MHBS-in tələb etdiyi kimi Cəmiyyət ehtimal olunan kredit zərərlərini hesablayarkən proqnoz məlumatından istifadə edir. Defolt ehtimalı parametri makroiqtisadi amillərdə gələcək dəyişiklikləri nəzərə almaqla uçota alınır.

Modifikasiya edilmiş maliiyə aktivləri

Kredit müqaviləsinin şərtləri bazar şəraitinin dəyişməsi, müştərilərin saxlanması və müştərinin kredit qabiliyyətliliyinin cari və ya mümkün pisləşməsi ilə bağlı olmayan digər amillər daxil olmaqla, bir səra səbəblərdən dəyişdirilə bilər. 3 sayılı Qeyddə təsvir edilən uçot siyasetinə əsasən şərtləri dəyişdirilmiş mövcud kreditin tanınması dayandırıla və şərtləri yenidən razılışdırılaraq ədalətli dəyərdə yenidən tanına bilər.

Maliyyə aktivinin şərtləri modifikasiya edildikdə və modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnmədikdə aktivin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığı aşağıdakıların müqayisəsini eks etdirir:

- modifikasiya şərtlərinə əsasən hesabat tarixində aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı;
- ilkin tanınma zamanı olan məlumat və ilkin müqavilə şərtlərinə əsasən aktivin qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı.

Modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələndikdə yeni kredit tanınır və 1-ci Mərhələyə təsnif edilir (həmin zaman kredit üzrə dəyərsizləşmədiyi ehtimal edilir).

“PRIOR KREDİT BANK OLМАYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksə qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Cəmiyyət borcların qaytarılması fürsətlərini maksimum artırmaq və defolt riskini minimuma endirmək üçün müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini maliyyə çətinlikləri kimi yenidən razılışdırır (praktikada “kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi” adlandırılır). Cəmiyyətin kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasetinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda nəzərdən keçirilir ki, borcalan öz borcu üzrə hal-hazırda defoltdadır və ya defolt riski yüksəkdir, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsədə uyğun səylərindən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcuddur və borcalanın nəzərdən keçirilmiş şərtlərə əməl edə biləcəyi gözlənilir.

Yeni şərtlərə adətən ödəniş müddətinin uzadılması, faiz ödənişlərinin zamanlamasının və kredit şərtlərinin dəyişdirilməsi daxildir. Həm pərakəndə, həm də korporativ kreditlərinin şərtləri nəzərdən keçirilə bilər.

Cəmiyyətin kredit şərtlərini yenidən nəzərdən keçirmək siyasetinin bir hissəsi kimi dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivləri üçün, defolt ehtimalı proqnozu dəyişikliyin Cəmiyyətin faiz və əsas məbləği toplamaq qabiliyyətini artırıb-artırmadığını və ya bərpa etdiyini və Cəmiyyətin kredit şərtlərini nəzərdən keçirmək sahəsində keçmiş təcrübəsinə eks etdirir. Bu prosesin bir hissəsi kimi Cəmiyyət borcalanın ödəniş fəaliyyətini dəyişdirilmiş müqavilə şərtləri ilə münasibətdə qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

Bir qayda olaraq, kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi kredit riskində əhəmiyyətli artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsinə dair gözləntilər riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə dair sübut təşkil edə bilər (bax: 3 sayılı Qeyd). Riskə məruz qalan məbləğin kredit üzrə dəyərsizləşmiş/defoltda hesab edilməməsi üçün müştəri müəyyən müddət ərzində davamlı olaraq ödənişləri vaxtında etməli və ya defolt ehtimalı o qədər azalmalıdır ki, zərər üzrə ehtiyat yenidən 12 aylıq ehtimal olunan kredit zərəri məbləğində hesablansın.

EOKZ-nin ölçülməsi

EOKZ-nin ölçülməsində əsas faktorlar aşağıdakı dəyişənlərin strukturudur:

- Defolt Ehtimalı (DE);
- Defolt Zamanı Yaranan Zərər (DYZZ);
- Defolt Vasitəsilə Riskə Məruz Qalma (DVRMQ).

1-ci Mərhələdə riskə məruz qalan məbləğ üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri 12 aylıq DE-ni DYZZ və DVRMQ-yə vurmaqla hesablansır. Ömürlük EOKZ ömürlük DE-ni DYZZ və DVRMQ-yə vurmaqla hesablansır.

Defolt ehtimalını hesablama metodologiyası “Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması” başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Cəmiyyət DYZZ parametrlərini defoltlu tərəf müqabillərinə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən hesablayır. DYZZ modellərində iddianın strukturu, iddia üzrə təminat və maliyyə aktivinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan istənilən təminatın bərpa xərcləri nəzərə alınır. Pərakəndə əmlakla təmin edilmiş kreditlər üçün LTV əmsali DYZZ-nin müəyyən edilməsi üçün başlıca parametrdir. DYZZ hesablamaları əmlak qiymətlərində mümkün dəyişiklikləri eks etdirməsi üçün təkrar kalibrasiya edilir. DYZZ qiymətləri diskont amili kimi effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə diskontlaşdırılmış pul vəsaitləri əsasında hesablanır.

"PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

DVRMQ defolt zaman riskli mövqenin ehtimal olunan məbləğini eks etdirir. Cəmiyyət DVRMQ-ni cari risk məbləği və müqaviləyə əsasən ayrılan və amortizasiyadan yaranan cari məbləğdə mümkün dəyişikliklərə əsasən hesablayır. Maliyyə aktivinin DVRMQ-si onun defolt anındakı ümumi qalıq dəyəridir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi və 1-ci Mərhələ maliyyə aktivləri üzrə maksimum 12 aylıq defolt ehtimalından istifadə etmək şərtilə, Cəmiyyət ehtimal olunan kredit zərərini kredit riskinə məruz qaldığı maksimal müqavilə müddəti ərzində (borcalanın müddəti uzatmaq variantları daxil olmaqla) defolt riskini nəzərə almaqla ölçür (hətta Cəmiyyət kredit risklərini idarə etmək məqsədi ilə daha uzun müddəti nəzərdə tutduqdə belə).

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin bazar qiymətlərində baş verən dəyişikliklər səbəbindən tərəddüb edəcəyi riskdir. Bazar riski valyuta riskindən, faiz dərəcəsi riskindən və digər qiymət risklərindən ibarətdir. Bazar riski bazar şəraitlərində ümumi və spesifik xarakterli dəyişikliklərin və bazar qiymətlərinin dəyişkənlik səviyyəsində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalan faiz dərəcələrində, valyutada və qiymətli kağızlarda açıq mövqelərlə əlaqədar yaranır.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskidir. Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitləri bazar faiz dərəcələrinin səviyyələrində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalır.

Faiz marjaları bu cür dəyişikliklərin nəticəsində yüksələ bilər, lakin eyni zamanda, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala, yaxud zərərlərə gətirib çıxara bilər.

Faiz dərəcəsi riski, əsasən, faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

	1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	Faizsiz	Balans dəyəri
31 dekabr 2023-cü il						
AKTİVLƏR						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	-	-	-	-	332,858	332,858
Müştarılara verilmiş kreditlər	335,177	343,135	1,157,666	1,010,997	-	2,846,975
Digər cari aktivlər	8,209	-	-	-	-	8,209
Cəmi maliyyə aktivləri	343,386	343,135	1,157,666	1,010,997	332,858	3,188,042
ÖHDƏLİKLƏR						
Borc alınmış vəsaitlər	514,383	9,496	98,487	363,822	-	986,188
İcarə öhdəliyi	1,008	3,016	-	-	-	4,024
Digər cari öhdəliklər	-	-	-	-	23,102	23,102
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	515,391	12,512	98,487	363,822	23,102	1,013,314
Xalis likvidlik boşluğu	(172,005)	331,650	1,058,152	647,175	309,756	2,174,728

"PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
 (Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

	1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il	Faizsiz	Balans dəyəri
31 dekabr 2022-ci il						
AKTİVLƏR						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri						
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,082,059	308,374	1,130,176	644,963	20,269	20,269
Digər cari aktivlər	6,000	-	-	-	-	3,165,572
Cəmi maliyyə aktivləri	<u>1,088,059</u>	<u>308,374</u>	<u>1,130,176</u>	<u>644,963</u>	<u>20,269</u>	<u>3,191,841</u>
ÖHDƏLİKLƏR						
Borc alınmış vəsaitlər	521,019	350,190	175,385	64,991	-	1,111,585
İcarə öhdəliyi	1,504	2,966	12,672	10,149	-	27,291
Digər cari öhdəliklər	-	-	-	-	33,047	33,047
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	<u>522,523</u>	<u>353,156</u>	<u>188,057</u>	<u>75,140</u>	<u>33,047</u>	<u>1,171,923</u>
Xalis likvidlik boşluğu	<u>565,536</u>	<u>(44,782)</u>	<u>942,119</u>	<u>569,823</u>	<u>(12,778)</u>	<u>2,019,918</u>

Orta effektiv faiz dərəcələri

Aşağıdakı cədveldə 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə faiz yaradan aktivlər və öhdəliklər üzrə orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunur. Bu faiz dərəcələri gelirlilik səviyyələrinin həmin aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətinə nisbətən təxminidir.

	2023-cü il	2022-ci il
	Orta effektiv faiz dərəcəsi, % AZN	Orta effektiv faiz dərəcəsi, % AZN
Faiz yaradan aktivlər		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	15%	16%
Faiz yaradan öhdəliklər		
Borc alınmış vəsaitlər	12%	12%
İcarə öhdəliyi	12%	12%

Faiz dərəcəsi riski

Aşağıdakı cədveldə “risk dəyişənindəki əsaslı mümkün dəyişikliklər” əsasında müəyyən edilmiş faiz dərəcəsi riskinin həssaslıq təhlili təqdim olunur. Bu dəyişikliklərin səviyyəsi rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilir və əsas rəhbər işçilərə təqdim edilən risk hesabatlarında əks olunur.

“PRİOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksisi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2023-cü il	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Maliyyə aktivləri: Müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>28,470</u>	<u>(28,470)</u>	
Maliyyə öhdəlikləri: Borc alınmış vəsaitlər İcarə öhdəliyi	<u>(9,862)</u> <u>(40)</u>	<u>9,862</u> <u>40</u>	
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir/(zərər) üzrə xalis təsir	<u>18,568</u>	<u>(18,568)</u>	
	31 dekabr 2022-ci il	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Maliyyə aktivləri: Müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>31,656</u>	<u>(31,656)</u>	
Maliyyə öhdəlikləri: Borc alınmış vəsaitlər İcarə öhdəliyi	<u>(11,116)</u> <u>(273)</u>	<u>11,116</u> <u>273</u>	
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir/(zərər) üzrə xalis təsir	<u>20,267</u>	<u>(20,267)</u>	

Valyuta riski

Valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarici valyutaların məzənnələrindəki dəyişikliklərin nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin valyutaları fərdi açıqlama qeydlərində eks olunur.

Kredit riski

Kredit riski müştəri və ya maliyyə aləti üzrə tərəf müqabili müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə, Cəmiyyətin maliyyə zərərinə məruz qalacağı riskdir. Cəmiyyətin kredit risklərinin tənzimlənməsi üçün siyaset və prosedurları vardır (həm uçota alınmış maliyyə aktivləri, həm də uçota alınmamış müqavilə öhdəlikləri üçün); o cümlədən, portfel cəmləşmələrinin məhdudlaşdırılması üzrə qaydalar və kredit riskinə fəal surətdə nəzarət edən Kredit Komitəsinin yaradılması barədə qaydalar daxildir. Kredit siyaseti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Kredit siyasetində aşağıdakılardan eks olunur:

- kredit ərizələrinin baxılması və təsdiqlənməsi prosedurları;
- borcalanların kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodologiyası;
- kontragent, emitent və siğorta şirkətlərinin kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi metodologiyası;
- kreditlərin sənədləşməsinə (rəsmiləşdirilməsinə) dair tələblər;
- kreditlərin və digər kredit risklərinin mütəmadi monitorinqi üzrə prosedurlar.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNĐƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Cəmiyyət davamlı olaraq fərdi kredit risklərinin fəaliyyətinə nəzarət edir və müntəzəm olaraq müştərilərin ödəmə qabiliyyətini yenidən müəyyənləşdirir. Yenidən baxış borcalan tərəfindən təqdim edilmiş və ya Cəmiyyət tərəfindən əldə edilmiş müştərinin ən son maliyyə hesabatları və digər məlumatlara əsaslanır.

Kredit riskinin maksimal dərəcəsi, bir qayda olaraq, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində və uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinin məbləğlərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması məqsədi ilə aktivlərin və öhdəliklərin mümkün qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi effekti əhəmiyyətli xarakter daşıdır.

Aşağıdakı cədvəldə hesabat tarixinə maliyyə aktivləri ilə bağlı maksimal kredit riski təqdim olunur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	332,858	20,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,846,975	3,165,572
Digər cari aktivlər	8,209	6,000
Cəmi riskə məruz qalan məbləğ	3,188,042	3,191,841

Müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı kredit riskinin təhlili 8 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

Likvidlik riski

Likvidlik riski Cəmiyyətin hesablaşması nağd pul və ya digər maliyyə aktivləri ilə aparılan maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsində çətinliklərlə üzləşməsi riskidir. Likvidlik riski aktivlərlə öhdəliklərin ödəniş müddətləri arasında uyğunsuzluq olduqda yaranır. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunlaşdırılması, yaxud tənzimlənen uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsində əsas rol oynayır. Tam uyğunluğun təmin edilməsi maliyyə təşkilatları üçün qeyri-adidir, çünki onların məşğul olduğu əməliyyatlar, adətən, qeyri-müəyyən müddətlərlə və növlərin müxtəlifliyi ilə səciyyələnir. Ödəniş müddətləri arasında fərq (uyğunsuzluq) olduqda, mənfəətlilik səviyyəsi artıq bilər, lakin eyni zamanda itkilorun yaranması riski də artır.

Cəmiyyət pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmidə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Cəmiyyət diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunacaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması;
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi;
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin (parametrlərinin) tənzimlənməsi;
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi;
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidli, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi;
- fövqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması;
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmadığının izlənməsi.

“PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azerbaycan manatı ilə)

Maliyyə Departamenti Cəmiyyətin biznes bölmələrindən onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərruatlı məlumatlar alır. Daha sonra Maliyyə Departamenti bütövlüklə Cəmiyyət üçün yetərli likvidliyi təmin etmək üçün tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelini təmin edir.

Maliyyə Departamenti gündəlik likvidlik mövqeyinin monitoringini və həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks edən müxtəlif sənariolrla mütəmadi likvidlik stress-testlərini aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks edən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə hər həftə təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar Maliyyə Departamenti tərəfindən qəbul edilir və Maliyyə Departamenti tərəfindən icra olunur.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb olunanadək və bir aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	Vaxtı keçmiş (müddəti bitmiş)	Cəmi
Qeyri-derivativ aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	332,858	-	-	-	-	332,858
Müştərilərə verilmiş kreditlər	264,099	343,135	1,157,666	1,010,997	71,078	2,846,975
Digər cari aktivlər	8,209	-	-	-	-	8,209
Cəmi aktivlər	605,166	343,135	1,157,666	1,010,997	71,078	3,184,430
Qeyri-derivativ öhdəliklər						
Borc alınmış vəsaitlər	514,383	9,496	98,487	363,822	-	986,188
İcarə öhdəliyi	1,008	3,016	-	-	-	4,024
Digər cari öhdəliklər	23,102	-	-	-	-	23,102
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	538,493	12,512	98,487	363,822	-	1,014,530
Xalis mövqe	66,673	330,623	1,059,179	647,175	71,078	2,174,728
Məcmu xalis mövqe	66,673	397,296	1,456,475	2,103,650	2,174,728	

"PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)

(Əksəri qeyd olunmadığı halda, Azerbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin diskontlaşdırılmış ödəniş müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb olunanadək və bir aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	Vaxtı keçmiş (müddəti bitmiş)	Cəmi
Qeyri-derivativ aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,269	-	-	-	-	20,269
Müşterilərə verilmiş kreditlər	155,680	308,374	1,130,176	644,963	926,379	3,165,572
Digər cari aktivlər	6,000	-	-	-	-	6,000
Cəmi aktivlər	181,949	308,374	1,130,176	644,963	926,379	3,191,841
Qeyri-derivativ öhdəliklər						
Borc alınmış vəsaitlər	521,019	350,190	175,385	64,991	-	1,111,585
İcarə öhdəliyi	1,504	2,966	12,672	10,149	-	27,291
Digər cari öhdəliklər	33,047	-	-	-	-	33,047
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	555,570	353,156	188,057	75,140	-	1,171,923
Xalis mövqə	(373,621)	(44,782)	942,119	569,823	926,379	2,019,918
Məcmu xalis mövqə	(373,621)	(418,403)	523,716	1,093,539	2,019,918	

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə diskont edilməmiş ödəmə müddətinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb olunanadək və bir aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	Cəmi ümumi məxaric	Balans dəyəri
Qeyri-derivativ öhdəliklər						
Borc alınmış vəsaitlər	521,174	9,695	100,553	375,434	1,006,856	986,188
İcarə öhdəliyi	1,043	3,096	-	-	4,139	4,024
Digər cari öhdəliklər	23,102	-	-	-	23,102	23,102
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	545,319	12,791	100,553	375,434	1,034,097	1,013,314

31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə diskont edilməmiş ödəmə müddətinin təhlili aşağıdakı kimidir:

	Tələb olunanadək və bir aydan az	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 12 ayadək	1 ildən 5 ilədək	Cəmi ümumi məxaric	Balans dəyəri
Qeyri-derivativ öhdəliklər						
Borc alınmış vəsaitlər	665,995	351,862	182,129	71,252	1,271,238	1,111,585
İcarə öhdəliyi	1,518	3,036	13,662	12,072	30,288	27,291
Digər cari öhdəliklər	33,047	-	-	-	33,047	33,047
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	700,560	354,898	195,791	83,324	1,334,573	1,171,923

“PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksər qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

19 ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Məhkəmə iddiaları

Cəmiyyət fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq məhkəmə iddialarına və şikayətlərə məruz qalır. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

Vergi öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının vergiqoyma sistemi inkişaf etməkdə olduğuna görə bir çox hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və müxtəlif vergi orqanları tərəfindən fərqli qaydada təfsir edilən qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərlə, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər sərt cərimələr və faiz yüklemələri tətbiq edən orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır.

Bir vergi ili, ümumən, üç növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır, lakin müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər.

Bu hallar Azərbaycanda digər ölkələrlə müqayisədə daha əhəmiyyətli olan vergi riskləri yarada bilər. Rəhbərlik bir sıra amillərin qiymətləndirilməsinə, o cümlədən vergi qanunvericiliyin təfsirinə və əvvəlki təcrübəsinə əsaslanaraq vergi öhdəlikləri üçün hesablaşmaların bütün açıq vergi illərinə görə adekvat olduğunu düşünür. Bununla belə, müvafiq orqanların şərhləri fərqli ola bilər və səlahiyyətli orqanlar öz şərhlərini həyata keçirməkdə müvəffəqiyyətli olarsa, bu maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

20 ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Əsas rəhbərlik heyətinin məvacibi

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il və 2022-ci il tarixlərinə işçi heyəti ilə bağlı xərclərə daxil olan cəmi məvacib haqqında məlumat təqdim olunur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Əməkhaqqı xərcləri və əlaqədar işçi mükafatları	34,516	42,267
Cəmi	34,516	42,267

Digər əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə əsas rəhbərlik heyəti, ana şirkət və eyni ana şirkətin nəzarəti altında olan müəssisələrlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar və orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunmuşdur:

“PRIOR KREDİT BANK OL MAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	Əsas rəhbərlik heyəti	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Ana şirkət	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %
Müştərilərə verilmiş kreditlər	37.319	16	-	-	-	-

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci tarixinə əsas rəhbərlik heyəti, ana şirkət və eyni ana şirkətin nəzarəti altında olan müəssisələrlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar və orta effektiv faiz dərəcələri təqdim olunmuşdur:

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	Əsas rəhbərlik heyəti	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Ana şirkət	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %
Müştərilərə verilmiş kreditlər	88,346	16	-	-	-	-

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə əsas idarə heyəti, ana şirkət və eyni əsas müəssisənin ümumi nəzarəti altında olan müəssisələrlə əməliyyatlar üzrə mənfəət və ya zərərə daxil edilmiş vəsaitlər aşağıdakı kimidir:

Mənfəət və ya zərər haqqında hesabat	Əsas idarə heyəti	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Ana şirkət
Faiz gəliri	2,189	-	-
Digər gəlir	-	-	3,035

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əsas idarə heyəti, ana şirkət və eyni əsas müəssisənin ümumi nəzarəti altında olan müəssisələrlə əməliyyatlar üzrə mənfəət və ya zərərə daxil edilmiş vəsaitlər aşağıdakı kimidir:

Mənfəət və ya zərər haqqında hesabat	Əsas idarə heyəti	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Ana şirkət
Faiz gəliri	4,839	-	-
Digər gəlir	-	-	100

“PRIOR KREDİT BANK OLMIYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

21 MALİYYƏ AKTİVLƏRİ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ: ƏDALƏTLİ DƏYƏR VƏ UÇOT TƏSNİFATLARI

Uçot təsnifatları və ədalətli dəyər

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri təqdim olunmuşdur:

	Amortizasiya edilmiş dəyər	Cəmi balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	332,858	332,858	332,858
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,846,975	2,846,975	2,681,104
Digər cari aktivlər	8,209	8,209	8,209
Cəmi maliyyə aktivləri	3,188,042	3,188,042	3,022,171
Borc alınmış vəsaitlər	986,188	986,188	986,188
İcarə öhdəliyi	4,024	4,024	4,024
Digər cari öhdəliklər	23,102	23,102	23,102
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	1,013,314	1,013,314	1,013,314

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri təqdim olunmuşdur:

	Amortizasiya edilmiş dəyər	Cəmi balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,269	20,269	20,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	3,165,572	3,165,572	2,963,365
Digər cari aktivlər	6,000	6,000	6,000
Cəmi maliyyə aktivləri	3,191,841	3,191,841	2,989,634
Borc alınmış vəsaitlər	1,111,585	1,111,585	1,111,585
İcarə öhdəliyi	27,291	27,291	27,291
Digər cari öhdəliklər	33,047	33,047	33,047
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	1,171,923	1,171,923	1,171,923

Ədalətli dəyərin hesablamaları hesablama tarixinə maliyyə alətinin müstəqil kommersiya əməliyyatında tərəflər qismində çıxış edən məlumatlı şəxslər arasında mübadilə oluna bildiyi məbləğini təxmin etmək məqsədində xidmət edir. Lakin qeyri-müəyyənlikləri və mühakimənin subyektivliyini nəzərə alaraq, ədalətli dəyər aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən dəyər kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarlarda dövriyyədə olan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunmuş bazar qiymətlərinə və ya dilerin qiymət təkliflərinə əsaslanır. Cəmiyyət bütün digər maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini digər qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi ölçmə tarixinə bazar iştirakçıları arasında adı əməliyyat zamanı aktivi satmaq üçün alınan və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödənilən qiyməti eks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənləşdirilməsidir.

“PRIOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Cəmiyyət ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliliyini eks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- 1-ci Səviyyə: Fəal bazarda eyni bir alət üçün aktiv bazar qiymətləri (nizamlanmamış).
- 2-ci Səviyyə: birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci Səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digyyi qiymətləndirmə üsulları.
- 3-cü Səviyyə: ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumatla əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi eks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə alətlərini hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındaki səviyyə əsasında təhlil edir. Məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan dəyərlərə əsaslanır:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	332,858	-	-	332,858	332,858
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	2,681,104	2,681,104	2,846,975
Digər cari aktivlər	-	8,209	-	8,209	8,209
Cəmi maliyyə aktivləri	332,858	8,209	2,681,104	3,022,171	3,188,042
Borc alınmış vəsaitlər	-	986,188	-	986,188	986,188
İcarə öhdəliyi	-	4,024	-	4,024	4,024
Digər cari öhdəliklər	-	23,102	-	23,102	23,102
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	1,013,314	-	1,013,314	1,013,314

“PRİOR KREDİT BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Əksisi qeyd olunmadığı halda, Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyərində ölçülülməyən maliyyə alətlərini hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir. Məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan dəyərlərə əsaslanır:

	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,269	-	-	20,269	20,269
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	2,963,365	2,963,365	3,165,572
Digər cari aktivlər	-	6,000	-	6,000	6,000
Cəmi maliyyə aktivləri	20,269	6,000	2,963,365	2,989,634	3,191,841
Borc alınmış vəsaitlər	-	1,111,585	-	1,111,585	1,111,585
İcarə öhdəliyi	-	27,291	-	27,291	27,291
Digər cari öhdəliklər	-	33,047	-	33,047	33,047
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	1,171,923	-	1,171,923	1,171,923